

Ara (Bukarestben is) 5 lej.

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-ÚTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM - KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:

Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ

SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:

Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXII. évt. 206. szám

Hétfő, 1926. szeptember 13.

Németországot az egész népszövetség lelkesen ünnepelte

Örökre vége minden háborúnak — Briand kimondhatatlan örömmel üdvözölte Németországot
Locarno szelleme minden vonalon győzedelmeskedett

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A genfi nagy eseményről érkezett részletes tudósításokból korszakos világ történelmi változás konturjai bontakoznak ki. Az a lelkes és ünneplő fogadtatás, melyben a Népszövetség egyeteme Németország belépését részesítette, az a nagyszellemű békenyilatkozat, melyet Stresemann külügyminiszter köszönő válaszában tett, s a békeakaratnak és kienegesztlődésnek az a határtalan összítése és melegsége, melynek a francia Briand, a Poincaré kormányának külügyminisztere adott kifejezést, nem maradnak hatás nélkül az emberiség sorsára. Különösen nagyjelentőségű Briand nyilatkozatában annak a hangsúlyozása, hogy örökre vége minden háborúnak, sohasem lehet többé vitás kérdéseket fegyverek döntésére bízni.

Méltó válasz Németország képviselőjének amaz ötletes szavaira, hogy a versaillesi szerződéssel kötelező német leszerelés csak bevezetésül szolgálhatott a többi hatalmasság leszereléséhez, az általános lefegyverzéshez.

Németország tüneményesen meleg és lelkes ünneplése és jövőbeli szerepének első sikere méltán kelt örömet és bizalmat a népek lelkében: hivatása a civilizáció és a béke szolgálatában nagy tevékenyítőjévé fogják avatni. Az emberiség béke-művét a minden nemzetek számára megszerzendő igazságosság útján az újjászülött, a sárkányvértől sebezhetetlen Németország fogja betölteni.

A népszövetség tagavató gyűlés részleteiről alábbi genfi távirataink számolnak be:

szág tagjává válhatott a Népszövetségnek. Még ebben az évben is nehézségeket kellett elhárítani, míg most elfőtt a szerencsés pillanat, mikor Németország belépése megtörténhetett és itt az ideje a lelkek megengesztelődésének.

nem szabad a nemzeti hivatást egymás ellen kiélezn.

Távol áll tőlem, folytatta Stresemann, hogy a multakat felhánytorgassam, mert az első feladat, hogy tekintetünket a jelen és a jövő feladataira szegezzük. A hosszú fejlődés kétszeres biztosítékot nyújt arra, hogy a kapcsolat belsőleg annál szilárdabb és áldásosabb lesz. Történelmi jelentőségű az, hogy Németország most a Népszövetségben együttműködésre szövetkezik azokkal az államokkal, melyek a világháborúban Németország ellen szövetkeztek.

— Ez a tény jobban bizonyítja, mint bármiféle szavak, hogy a Népszövetség hivatva van rá, hogy az egész emberiség számára új irányokat szabjon. (Percenként tartó taps.) Ha zavartalan világgazdasági fejlődésre törekszünk, azt nem érhetjük el területi elzárásával, hanem át kell hidalnunk mindazt, ami gazdasági szempontból a népeket eddig egymástól elválasztotta. De még az anyagiaknál is fontosabb a nemzetek lelki életét megerősíteni. Egyesek a nemzeti elzárkózottság elvét hirdetik és elhárítják maguktól a nemzetközi megértést. En azt hiszem, mondja emelt hangon Stresemann, hogy mi csak akkor válhatunk az emberiség hasznára, hogyha önző érdekeket nem akarunk az egész emberiség rovására érvényesíteni. Azt tartom, hogy egy nemzet sem kénytelen a nemzeti létéről lemondani, mert tagja a Népszövetségnek. A világegyetem nagy építőmestere nem teremti egyformának az egész emberiséget. Egyes népeknek különböző veralkatot adott, lelküket felruházta az anyanyelv szentségével, s a természettől különféleképpen megáldott országokat jelölt ki számukra lakóhelyül. Nem lehet egy isteni világrend parancsa, hogy emberek a maguk nemzeti hivatását egymás ellen kiélezzék és ilymódon a kultúra általános fejlődését mindig újra meg újra visszavessék.

Németország után a többi hatalom is szereljen le.

**100 lej Zürichben nyitáskor
2.57 és fél svájci frank**

A történelmi jelentőségű gyűlés megnyitása

A népszövetség közgyűlési termében háromezer főnyi közönség volt jelen Németország felvétele alkalmából. Nincsics elnök feltizenegy órakor az emelvényre lép és átadja a szót Aguerónak, Kuba delegátusának, aki kijelenti, hogy a mandátumokat vizsgáló bizottság rendben találta a német delegátusok meghatalmazó iratait. Az elnök miután senkinek megjegyezni valója nincs, felkéri a német delegáció tagjait, hogy jöjjenek a terembe és foglalják el a helyüket.

Halott csendben belépnek, elsőnek Gausz, utolsónak Stresemann, valamenynyien fekete kabátban. Percenként zugó taps.

Nincsics üdvözlő beszédet mond. A legszívesebb Isten hozottal köszöntöm a német delegációt. Az a szerencsés esemény, melyre most álltunk, örökemlékeztet minket. A Népszövetség a német birodalom belépésével hivatásának fordulópontjához érkezett el. A siker, melyre sokáig kellett várni, csak úgy volt lehetséges, hogy a Nemzetek Szövetségének valamennyi tagja a legjobb indulattal fáradozott az előkészítésén. Egy nagy európai hatalom foglalja el e percben helyét a térben, mint a népek családjának a tagja ennek a gyűlékezletnek egyhangú határozata alapján. Üdvözlöm e percben a német népet delegátusai útján, szerencsés vagyok, hogy itt láthatom a német urakat, meggyőződéseim, hogy velük egyesülve együtt fogunk fáradozni a világ béké-

jének megteremtésében, igazi népszövetségi szellemben. (Zugó taps.)

Idője a lelkek megengesztelődésének

Miután a tolmács angolra fordította az elnök beszédét, Nincsics átadta a szót Stresemannak. Amikor Németország képviselője felállt,

négy teljes percig tapsoltak.

A külügyminiszter beszélni kezdett, de szavai elvesztek a tapsvihárban. Minden mondatát megtapsolták. Stresemann németül beszélt, nyugodtan, erőteljesen; hangsúlyozottan, hogy minden szava messzire érthető volt. Valahányszor a taps felbeszakította, szünetet tartott.

— Ennek a magas testületnek az elnöke ép úgy, mint a Népszövetség tanácsának elnöke, mondá, kegyes volt az öröm és megelégedés szavaival üdvözölni Németország belépését. Elsősorban kifejezésre kívánom juttatni köszönetünket az elnök ur iránt, s a Népszövetség iránt a hozott határozatért. Köszönetet mondok a svájci kormánynak is vendégszerettségért.

Stresemann ezután a Népszövetség megteremtése óta történelekről emlékezett meg és így folytatta:

— Hosszu fejlődésre és előkészületekre volt szükség, amíg az általános politikai helyzet úgy alakult, hogy Németor-

Percekig tapsolt az egész gyűlést, mikor Stresemann az emberiség általános feladatait magasztalta és ebben a körben megjelölte a német birodalom helyét és akkor is, mikor arról beszélt, hogy nem szabad más törvénynek uralkodnia, csak az igazság törvényének és

minden nép politikáját a kölcsönös megértésnek, igazságosságának és megbecsülésnek kell áthatnia.

Ilyen szellemen igyekezett Németország közrehatni, mielőtt belépett a Népszövetségbe, minnek bizonyítéka a locarnói egyezmény és a majdnem minden szomszédállammal megkötött döntőbíró-sági szerződések. A német kormány el van tökéltve, hogy ezt a politikát tovább folytatja. A német kormány tehát a német nép nevében is beszél, mikor itt ki-

jelenti, hogy a Népszövetség hivatásának megvalósításában teljes odaadással akar nak fáradozni. Törekednünk kell, ugyan-egy nemzetközi jogrend kiépítésére, melynek első alakulata egy világtörvénysszék. De különösen magasra hivatás vár reánk a népek békéjének megteremtésében

az általános lefegyverzés terén.

Mi úgy tekintjük Németországnak a versaillesi szerződés által elrendelt teljes leszerelését, hogy

az kezdete és megindítója az általános leszerelésnek.

(Hosszas taps.)

Németország a Népszövetségben és a tanácsban a kölcsönös bizalom és megértés alapjain kíván együtt dolgozni a többi nemzetekkel.

Szabadság, béke, összetartás

Befejezésül Stresemann azt fejezte, hogy a Népszövetség még nem érte el a célját és nem is érheti el mindaddig,

míg nem foglalja magában a világ minden népét,

míg nem lesz egyetemes. Végtelenül sajnálja, hogy Brazília hátat fordított a Népszövetségnek. Meg van róla győződve, hogy Spanyolország sem marad sokáig távol mert nagy feladatok várnak rá. Csak a Népszövetség egyetemesége vívhatja ki minden nép szabadságát. Németország el van rá tökéltve, hogy ezeknek a magasra álló céloknak a megvalósításán együtt működjen a Népszövetséggel a szabadság, a béke és az összetartás jegyében.

Stresemann beszédét hosszas taps követte, a delegátusok közrefogták, mindenki sietett vele kezét szorítani.

Briand méltatja a nap jelentőségét

Valóságos tapsvihar fogadta ezután Briand Arisztid francia külügyminisztert, aki Stresemann után szólalt fel. Briand ezúttal aratta legnagyobb szónoki sikerét, magával ragadva hallgatóit.

Azzal kezdte beszédét, hogy kimondhatatlan öröm rá nézve, hogy Németország kiváltságos szellemi képviselőit a népek tanácsában üdvözölheti. Biztosítja a német delegátusokat, hogy a gyűlést a túladó szív minden forró érzelmével üdvözli őket és sokat vár közreműködésüktől.

Ezután méltatja a nap jelentőségét. Nyolc keserves évnek kellett elmúlnia, a legborzalmasabb háború után, míg megvalósulhatott a remény, de végre fenn lehet hirdetni, hogy

vége, örökre vége minden háborúnak.

Sohasem lehet többé vitás kérdéseket fegyverek döntésére bízni. Örökre elmúlnak az ágyúk, suttogóknak a géppuskák és biztos lépésekkel halad előre a béke.

Leírhatatlan mély hatást váltottak ki ezek a szavak. Nyugodtak lehetünk, mondotta még Briand, hogy a német delegáció vezetőjének itt nyilvánított fenkölt gondolkodása őszinte, arra építeni lehet, akár a sziklaszilárd talajra. A mai nap nemcsak Franciaország és Németország történetében, de a világ béke történelmében is örökké emlékezetes marad.

(Szűnni nem akaró tapsvihar.)

A francia külügyminisztert lelkesen ünnepelték. A delegátusok még sokáig együttmaradtak a teremben.

Mindkét beszédet megörökítik

Nincsics elnök zárószavában kiemelte azt a felemelő hatást, melyet a német és a francia delegátusok beszédei váltottak ki. Chamberlain javaslatára a közgyűlés kimondta, hogy mindkét be-

szédet szösz szerint kinyomatja a Népszövetség hivatalos lapjában.

Locarno szelleme győzedelmeskedett

A sajtólakoma után Chamberlain fogadta a német újságírókat. A mai események, mondotta, emlékeztetnek a locarnói barátságos összejövetelre és első gondolatom azoknak szól, akik ott velünk együtt dolgoztak, ma pedig hiányzanak innen. Locarnótól Genfig hosszú az út, de a lényeg az, hogy Locarno szelleme minden nehézségen győzedelmeskedett. Ma új állomásra értünk, mely további reménysegekre jogosít. Még sok tenni-valónk van,

különösen fojtott, régi sebek beheglesztése, bizalmatlanság kiirtása.

Udvarhelymegye magyarságának harca Spataru prefektussal

A Magyar Párt udvarhelymegyei tagozatának gyűlése

SZEKELYUDVARHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Szeptember 10-én délután a Magyar Párt udvarhelymegyei tagozatának végrehajtó bizottsága ismételt gyűlést tartott a Szabó Károly féle vendéglő nagytermében, amely gyűlést Vajda Ferenc alelnök hívta össze s ott elnöki előterjesztésében bejelentette Spataru Vladimír prefektusnak a Magyar Párttal felvenni, illetve folytatni szándékolt békétárgyalási óhaját és azt, hogy Cantacuzino hercegnő útján is hajlandó elégtételt adni a magyarságnak a felmerült illojalítás vádjá ügyében.

Ezt az elnöki előterjesztett prefektusi szóbeli közlést tudomásul vette a végrehajtó bizottság, de minthogy ellentétet látott fennforogni a szóbeli kijelentés és a prefektusnak a Hargita 37-ik számában foglalt nyilatkozatának tartalma között, annak leszögezésével, hogy a békés állapotot a magyarság is egyetemesen, valamint az ezt magában foglaló Magyar Párt is hön óhajtja. beható tanácskozás és a kérdésnek minden oldalról történt alapos megvilágítása után a következő határozatot hozta:

A végrehajtó bizottság megállapítja, hogy a prefektus urnak a végrehajtó bizottsági elnök által hozott szóbeli üzenete és a prefektus urnak a Hargita című lap 37-ik számában közzétett sajtónyilatkozata között lényegi eltérés van, mert míg az elsőben a magyarság részére adandó elégtételadástól van szó az illojalítás kérdésében, addig az utóbbiban kifejezetten fenntartja és megismétli a Székely Közelet 38-ik számában megjelent interjújában foglaltakat, vagyis hogy »kifogás tárgyává csak azoknak a vezető közéleti egyéniségeknek az elírását tették

Hosszu a munka, de egyetérték Stresemannal, hogy optimisták lehetünk és kell is, hogy azok legyünk. Az egész angol nép óhaját ki fejezem ki, midőn azt mondom: büszkék vagyunk, hogy szolgálatot tehetünk a német és a francia népnek amaz utnak a folytatásában, melyre ráléptek.

A német sajtó a nagy eseményről

Berlinből a német sajtó magartásáraól jelentik: A Lokalanzeiger Genfigről írja: a szónoki hatásokat, a szép gesztusokat nem szabad tulbecsülni. A Germania: Németország és Franciaország közt most van meg köelve a béke; reméljük, hogy tartós lesz. A Vorwärts: Mi szocialisták várva vártuk e napot; sokat küzdöttünk és szenvedtünk érte; most rajtunk a sor, hogy e nap értékét megtartsuk, hogy a népek jövőjére, elhatározó fontosságu maradjon.

Németország a népszövetség közgyűlésén

A népszövetség alkotmányjogi, technikai és politikai kérdésekkel foglalkozó három bizottsága megkezdte munkáját és ebben már a németek is résztvettek.

A közgyűlés délután folytatta a világtanács és a főtitkárság jelentéséről, Ramek kancellár üdvözölte Németországot, mint a Népszövetség legfiatalabb tagját. Az ausztráliai Latham hangsúlyozta Németország belépésének jelentőségét. Ishi a tanács reformjáról szólva azt az óhaját fejezte ki, hogy Spanyolország újra elfoglalja helyét a Népszövetségben. Együttal üdvözölte Németországot.

A közgyűlést bizonytalan időre elnapolták.

akik a fogadtatásra meg voltak hívva, de ott nem jelentek meg, sőt magukat e miatt mostanig sem exkuzálták, ami — egybevetve azt a prefektus urnak a Hargitában adott legelső interjújával — Székely Péter szenátor, Sebesi János dr. deputát és az ugynevezett arisztokrácia elleni illojalitási vád fenntartását jelenti. Minthogy pedig a végrehajtó bizottságnak augusztus 30-án hozott határozatában az egész integráns magyarság, vagyis a fennnevezett társadalmi és pártvezetők nézve is kívánta az illojalítás vádjának az elejtését, illetve az e részben való teljes elégtételadást: megállapítja a végrehajtó bizottság azt, hogy a prefektus ur az érdekes tárgyalások felvételének feltételéül odaállított sine qua nont nem teljesítette s így ennek megtörténte nélkül az érdemi tárgyalásokat fel nem veheti.

Tekintettel arra, hogy az országos Magyar Párt elnöki tanácsa a királyné öfelsége székelyudvarhelyi látogatásával kapcsolatban felmerült illojalítás és dinasztia-ellenesség vádjával már foglalkozott és a történetek megvizsgálását határozta el: az udvarhelymegyei Magyar Párt végrehajtó bizottsága a már országossá vált kérdésben ezen sürgősen megejtendő vizsgálat lefolytatása előtt további lépést nem lát szükségesnek.

Ennek a határozatnak a meghozatalát, illetőleg az országossá vált kérdésben megejtendő vizsgálat szükségességét az a körülmény is követeli, hogy a román sajtó egyrésze, köztük az Universul s még inkább a Cuvantul rendez szokásukhoz hűen nem a valóságnak megfelelő beállításban közlik a királyné öfelségének látogatási körülményeit. Várjuk tehát nyugodt lélekkel a vizsgálat eredményét.

Rut hálátlanság

A zsidókérdést csak nem akarják le-
venni a napirendről. Ha Cuzák egy kis-
sé lecsendesednek, Angheliescuék veszik
át a szót. A letűnt liberális rendszer volt
közoktatásügyi minisztere most is úgy
viselkedik, mint egy ökorbeli despota, a
ki a tömegek fölötti korlátlan rendelkezés
gyeplőit most is erősen tartja kezében.
Hiába szorult le a hatalom polcáról, vi-
selkedése azt a látszatot kelti, hogy most
is ura a helyzetnek.

Ösödöktől fogva az embereknek ve-
lükszületett joga, hogy anyanyelvét aka-
dály nélkül tanulhassa és használhassa.
Valamint felesleges törvényileg biztosí-
tani a napsugarak és a szabadlevegő él-
vezetét, azonképpen felesleges volna tör-
vényhozásilag biztosítani kinek-kinek
anyanyelve használatát. Elég szomorú és
a háború utáni korszak reakciós irányza-
tára jellemző, hogy Romániában erre kü-
lön törvényt kellett alkotni.

Még szomorúbb azonban, hogy még
ezen törvény sem nyújt elég védelmet
ahoz, hogy az elvakult sovénizmus fékte-
len garázdálkodásának határt szabjanak
és az állampolgárok egy tekintélyes részét
agyafurtsággal kieszelt, különböző, mes-
terséges fogásokkal el akarják ütni a
velükszületett és most már törvényben
biztosított ama jogától, hogy gyermekei-
ket a saját anyanyelvükben nevelhessék.
Az imperium átvételének kezdetén kü-
lönözött fenyegetések és kényszereszközök
alkalmazásával arra kényszerítették az
itt élő zsidóságot, hogy eddigi nemzetisé-
gének megtagadásával zsidó-nemzetiségü-
nek vallja magát. Csak így kaphatott sze-
mélyazonossági, honossági, illetékességi
bizonyítványt és csak így tehetett szert
iparendélyre, utlevélre és letelepedési
engedélyre. Most ebből a kényszerhelyzet-
ből akarnak tökélet kovácsolni és az egész
zsidóságot eltüntetni attól, hogy maga vá-
lassza meg szabadon iskoláját.

A romániai magyar zsidóságnak egye-
dül szerve a közös Magyar Párt. E párt
feladata az, hogy érvényt szerezzen tagjai
eme törvényben biztosított jogainak. Mi-
éppen úgy illeszkedünk bele a párt kere-
tébe, mint a más vallású magyarok. Sem-
miféle államtitkárnak, vagy vezérigazga-
tónak nincsen tehát joga kétségbevonni
a Magyar Párt illetékességét e kérdésben.
Megnyugtathatjuk azonban az államtitkár
és vezérigazgató urakat az iránt, hogy sok-
kal komolyabb és szentebb előtünk isko-
laügyünk szabadsága, semhogy belenyu-
godnánk abba, hogy azt tőlünk bármi
úton elkobozzák. Ha tehát a Magyar Párt
dícséretre méltó erőfeszítése meddő ma-
radna, mi a küzdelmet tovább fogjuk
folytatni, amíg végre akad fórum, amely
bennünket meghallgat.

E küzdelemnek egyik szomorú epi-
zódja, hogy az »Unionea Evreilor« va-

gyis a zsidók regáti szövetsége jónak
látta befolyását a kormánynál abban az
irányban latba vetni, hogy ne engedje
meg a csatolt területek zsidóságnak,
hogy gyermekeit magyar iskolába küld-
hesse. Nem kutatjuk, hogy kinek biztató-
sára történt ez állásfoglalás, gyanús hát-
terét sem kívánjuk most megvilágítani,
megelégszünk azonban annak megálapí-
ásával, hogy a zsidóság életében páratlan
az az eset, hogy zsidók a reakció nyikorgó
szekerét tolják. Legkevésbé várhattuk
volna ezt a regáti zsidóságtól, akiknek
megfeledezett arról, hogy ama berlini
kongresszusnak, amely Románia önállósí-
rjogosítsa.

ságát csak azon feltétel alatt ismerte el,
hogy köteles a zsidóságot emancipálni,
egyik vezéralakja idősebb Andrássy
Gyula magyar külügyminiszter volt.
1913-ban pedig mi, magyar zsidók Buda-
pesten ifjabb gróf Andrássy Gyula el-
nöklete alatt és tekintélyes magyar politi-
kusok részvétele mellett népgyűlést tar-
tottunk, amelynek egvedői lárgva az volt,
hogy a román kormányra diplomáciai
úton hasson a magyar kormány abban az
irányban, hogy végre tegyen eleget a ber-
lini kongresszuson vállalt kötelezet-
ségének, hogy a zsidó polgárokat egyen-
rjogossítsa.

Dr. Leiner Mihály.

A csikszeredai polgári iskola nem tud megszabadulni Balotáéktól

Nem akarják a szülők beiratni gyermekeiket — Az »igazgató-pár« tönkreteszi az iskolát

CSIKSZEREDA. (A Brassói Lapok tu-
dósítójától.) A csikszeredai polgári iskola
igazgatónőjéről, illetve férjéről, Balota ur-
ról az alatt az egy év alatt, mely idehe-
lyezésük óta eltelt, nem egyszer voltunk már
kénytelenek megemlékezni. Megirtuk an-
nak idején, hogy a »professzor« ur, akinek
az iskolaév végéig (amikor végre sikerült
titkárrá kinevezetnie magát) semmi köze
az intézethez nem volt, mint turta ki az előb-
bi igazgatónőt lakásából; mint zavarta haza
a gyermekeket, ha sarga cipőben mentek is-
kolába, miképpen próbálta terrorizálni a
gyermekeken keresztül a szülőket, hogy az
által a az iskolában létesített mozgóképe-
adásokat, 60 lej személyenkénti beléptidíjjal
látogassák. Köztudomású az is, hogy fele-
sége helyett jogtalanul beletelepdedvén a ta-
nári szobába, milyen durva módon diri-
gálta állandóan a női tanári kart mindaddig,
amíg az egyik tanárnő fiére nyilvánosan,
többszörös arcucsapással nem szerette elég-
telt a sorozatos otromba sértésekért.

Már az egész város, románok és ma-
gyarok, egyaránt izgalomban és megbotrán-
kozás hangján tárgyalta a polgári iskolában
megismétlődő eseteket, amikor Balota még
tovább merésztelt menni dühös korlátoltságá-
ban. Eltűnt a katolikus gyermekeket az
urnapi körmenetben való részvételtől, bár
a katolikus tanárok ismerve Balotát, már na-
pokkal azelőtt kérték, hogy e napon a gyer-
mekeknek szünetet engedélyezzen.

Főlöstleges és csak árt nektek — ha
templomotokba mentek. — magyarázta több
izben a katolikus gyerekeknek. Hisz a ti
vallástok nem más, mint szemfényvesztés.
Papjaitok csak hazugságot prédikálnak...

Szégyentábla a legujabb tanügyi vívmány

De még ezzel sem tekintette befejezett-
nek misszióját, mert rá nemsokára egyénien
megszilárdította »szégyentábláját« akasztott azok-
nak a nyakába, akiket óra közben rajta-
csípett a bűnön, hogy — magyarul beszéltek.
Igy kellett ezekkel a tábjákkal a nyakukban
hazáig végigmenniük a városon. Egyéb, ha-
sonló cselekedeteinek halmozásával annyira
tarthatatlanná tette ez az ember a polgári
iskolában annak előtte oly békés állapotokat,
a tantestület tagjai között dühös barátságos vi-
szonyt annyira feldufalta, hogy amikor az év-
végi utolsó konferenciára hívta meg az igaz-
gatónő a tanárnőket, azok nem mertek
ott megjelenni, hanem először a prefektushoz
fordultak, akitő rendőri kíséretet kértek, a
melyel az érkekezletre elmehessenek. A pré-
fektus, aki természetesen nem akarta eny-
nyire kijelteni a helyzetet, de viszont a tanár-
nők testi épségét ugylátszik csakugyan nem
tartotta biztosítottnak, Barbat görögkeleti lel-
készt és Merza István esperest kérte föl,
hogy fennti célból az érkekezleten mind-
végig jelen legyenek.

Nem lehet megszabadulni az »igazgatók«-tól

Közben a szülők kétségbeesése nöttön-
nött. Minden követ megmozgattak, hogy a
»gyetlen pázaspárt« szabadulni tudjanak.
A hatóságok kivétel nélkül a szülők állás-
pontra helyezkedtek és »akáren támogat-
ták őket céljukban. Meglátták, hogy ennek a
két embernek ittmaradása milyen veszélye-
re válhatik a szebbnél-szebb eredményeket
fakasztó, állandó testvéri, békés együttműkö-
désnek, amelyben a város lakossága él hosszú

évek óta. Csikszereda akkori polgármestere,
Oprea Miklós, egyik táviratot a másik után
menesztette Bukarestbe a közoktatásügyi mi-
niszteriumban, melyekben, a tarthatatlan
helyzetre hivatkozva, gyors intézkedést kért.
Ugy a tavaly hivatalban levő, mint a jelenlegi
prefektusnál, dr. Vasiunát is többször járt
a szülők küldöttsége. A prefektusok szintén
az akták csomóit indították utnak Bukare-
stbe Balota Antonék áthelyezése céljából. Ezen
kívül még a város minden tekintélyesebb
ekszponense, valamint különböző kormány
férfiak is közbeléptek, hogy a város békéje
mielőbb helyreálljon. És minden hasztalan
történt. Balota és neje csak »igazgatták«
tovább is a polgári iskolát Csikszeredán.

Bucsan is ígér

Ekkor történt, hogy megbukott a libe-
rális kormányzat, jöttek az avereskánusok
és velük az új választások előestéje is elér-
kezett. Nagy emberek, híres politikusok,
látogattak e ide is egy kis agitációra. Itt
járt többek között Bucsan kisebbségi minis-
ter is. A Magyar Párt csiki tagozatának el-
nöke felhasználta a kedvező alkalmat és sze-
mélyesen adta elő neki a helybeli magyarsá-
gának ezt a kultúrsérelemét. Bucsan, miután
elevenen érdeklődött a részletek után, hatá-
rozott hangon kijelentette, hogy amint 4Bu-
karestbe érkezik, első dolgai között fog in-
tézkedni, hogy a halott panaszokat orvos-
solja.

Bucsan elutazott. A szeredai szülők azon-
ban csak hiába várták, hogy a vandál Ba-
lotát elrendeljék a városból. Egyizben Gyárfás
Elemér dr. szenátor értesítette a Magyar
Párt helyi tagozatát, hogy ő, valamint Görög
Joachim, László Dezső és Weller József
képviselők szintén jártak ez ügyben Bucsan-
nál, akitő a szabadságon levő közoktatásügyi
miniszter helyetteséhez is mentek, s hogy
mindkét ur ismételtelen sürgős és erőfesz-
intézkedést helyezett kiállításba. De, mint az
idők később igazolták, az ígéretek is meg-
maradtak ígéreteknek. Miért, miért nem vál-
tották be, ki tudná megmondani. Itt so-
kat rebesgetnek a Balota és a Balotáné papá-
járól, akik mindketten a liberális éra alatt
rendkívül befolyásos szenátorok lettek volna.
Aldásos működését az ideszakadt derék há-
zaspár tovább folytatta, amelynek eredmé-
nyeként a tanév elejétől a tanév végéig a be-
iratott 170 tanulóból mindössze 120 maradt
meg. Ezek is valamennyien szegénysorsu
szülők gyermekei. Elérkezett az új beiratások
ideje is s a beiratásokat Balotáné, illetve
Balota ur eszközözi. Tehát a város vezetősé-
gének minden akciója, a szülők minden
reménykedése hiábavalónak bizonyult. Bal-
oták maradnak. Karácsonyi vakációra Pá-
rizsba megyünk! ujságolja fünek-fának az
igazgatónő öngyassága, aki ugylátszik, biztos
a dolgában.

Sok elfoglaltságuk a beiratási munkája-
tokkal egyelőre azonban nem nagy van, mert
a szülők legnagyobb része, még mindig vár
a beiratással s bizik abban, hogy talán
az utolsó pillanatban mégis csak történik va-
lami intézkedés a miniszter részéről, amelye-
meggátolja, hogy két ember végleg me-
rontsa egy virágzó, munkás város békéjét.
De ha mégsem így volna, akkor reméljük, a
Magyar Párt parlamenti képviselői találnak
majd rá módot, hogy a közoktatásügyi mi-
niszter figyelmét Baloták üzelmeire felhív-
ják.

Könyvujdonság!

PANAIT ISTRATI
KYRA KYRALINA

FRANCIA EREDETIBŐL FORDITOTTA
HORVÁT HENRIK

„Istrati írásai az érzés lángoló heve
által meg fogják hódítani Európát.”

Romain Rolland.

Izléses kiállítás. Ára 130 lej.
Kapható minden könyvkereskedésben.

Bánati mozaik

Látogatás a svábok földjén — A sváb-magyarok — A bőség itt az ur

NAGYSZENTMIKLOS. (A Brassói Lapok munkatársától.) Négy órai fárasztó bum-lizás után, végre mégis csak megérkeztünk Nagyszentmiklósról. Ez már a vég, innét nincs tovább. Tíz kilométerre északra folyik a Maros, a magyar határ, husszal keletre pedig már Jugoszlávia. Valami különös érzés tudni azt, hogy a szomszéd faluból idelátzó torony már egy másik országhoz tartozik, s hogy én, aki száz meg száz kilométereket szaladtam be gyorsvonattal, minden akadály nélkül, most megállok egy képzeletbeli vonal előtt.

Ez itt a Bánát, amit Trianon három országnak osztott széjjel, s a határok akkora szögben fekszik Nagyszentmiklós, ahonnan ezt a riportot írom. Felette kéken feszül a mély bánati ég, s körülötte lomhán terül el a síma anyaföld, sehol egy kis emelkedés, a hegyhez szokott szem fáradtan tekint végig a kiellen táposágon. Különös, félig fau, félig város ez a Nagyszentmiklós. Mint a bánati falvak általában: roppant kiterjedésű, hatalmas, széles uccákkal, akármelyik főváros megirigyelhetné. Váthogyan városnak indult, de aztán megakadt és fau lett belőle. Körülbelül tizenegyezer lakosa közül a többség román és sváb, utánuk jönnek a szerbek és csak negyedik helyen a magyarok mintegy ezeröttszázan.

Itt láttam először négy nyelvű felirato-kat a kávéházban és a vendéglőben. Persze, mint minden jólnevelt sváb falunak, Szent-miklósnak is meg van a maga kávéháza, meglepően csinos berendezéssel és mellette a szép, parkettes táncsterem. A falakon pedig a három megszokott nyelv mellett ott van a negyedik cirilbetűs felírás is.

De azért mindenki tud magyarul. Erdek-lődtem valami iránt. Először románul kérdeztem. Mikor az illető csak vállvonogatással felelt németre fordítottam a szót, de oly elképesztő, »chwebisch« dialektusban váaszolt, hogy most már én vonogattam a váatam. Láttva ezt, megszólalt az atyafi.

— Hiszen kérem én tudok magyarul is. És a következő napok alatt tapasztaltam, hogy mindenki tud magyarul. Mi, akik megszoktuk a Barcaság száz községeit, ahol egy fia ember sem beszél magyarul, szinte csodálkozva állunk meg a svábnak mondott faluban, mert minden lépésre magyar szó üti meg fülünket. Mikor megkerdeztem kisértőmet (nagyon kedves kis sváb lány volt, inkább én kísérttem őt), mosolyogva váaszolt:

— Hja ez az iskola kérem. Mi magyar iskolába jártunk, magyarul éreztünk. Németül nem is tudnék olyan pontosan, mint magyarul. És szívesebben is beszélem a magyar nyelvet.

Aztán itt vagyunk mindjárt a nagy magyar Alföld szomszédságában, nem csoda, mindenki tud magyarul. És úgy beszélnék, mint a született magyarok. Csak a nevük Gross, meg Rossman, a szívük talán még magyar.

Ez az oka aztán annak a hatalmas mozgalomnak, mely minden vonalon és minden erővel ezeknek az emagyarosodott sváboknak visszavábotítását tűzte ki célul. A svábság vezetői minden eszközt felhasznál-nak, hogy céljukat elérjék. Mindenki előtt ismeretes az a lendület, amellyel a svábok és egyáltalán a németek a különböző kultur-intézetek alapítását és építését megkezdtek; kifejezetten ezzel a cézzal. A falvakon a tanítók és papok járnak elő jó példával és szinte bojkottálják azokat, akik magyarul mernek beszélni. Konkrét esetet tudok, hogy az egyik falu teányegyesületének vezetője, éles szavakkal kelt ki a tagok ellen, mivel azok egy istentiszteleten magyar egyházi éneket mertek énekelni. A falvakon mindenütt német nőegyletek és német »Maedchenkranz«-ok alakulnak, ahol szintén tiós a magyar beszéd.

Mindenesetre a svábságnak jogában áll a saját nemzeti öntudatát ébresztés és védeni. Talán sikkere is lesz a tüzzel-vassal folytatott propagandának. Nekem azonban nagy elégtételül szolgált egy másik kis sváb leánytól való beszélgetésünk, akinek a nevét nem merem leírni, még kellemetlenség érhetne tulzón nemzeti testvéréről. De nem hagyhatom megiratlanul, a mit nekem a hírtelenszöke és valószínű-lenül fehér arcbőrű Evi mondott egy dör-gedelmes német beszéd alatt:

— Tudja, nekem beszélhetnek. Engem

az iskolában is úgy tanítottak, mindig is úgy hallottam, mindig úgy éreztem, hogy magyar vagyok és az akarok maradni.

Nekem pedig valahogy melegség támadt a szívem körül.

Arany a föld

Elmentem egy táncmulatságba is. A leányok a fal mellett körbe ültek, szemérmetes mosollyal, a fiuk meg távolabb egy csoportban álltak várva a zene megkezdését. Az öreg rezesbanda első hangjaira mindenki felkért magának egy lányt és két táncot végig táncolt vele: egy valcert és egy one-step-et. Más nem volt. A valcer végével a párok szembefordultak egymással s a terem közepén állva társalogtak az one-step megkezdéséig, annak végén pedig se szó, se beszéd, ott hagyták a táncosnőt s mindenki sietett vissza a helyére. S ez így ment vég nélkül, mert így kívánta a falusi bon-ton.

Mindenkük közönséges, falusi divat szerint volt öltözködve s mégis valami különös finomsággal táncoltak.

— Hát persze, — mondta egy ismerősöm — hiszen ezek mindegyike polgári végzet

Ahol harminc percig román szuronyok őrzik a nemzetközi együttest

Politikusok, kokottok, kalandorok, szerelmesek és diákok az utlevélvizsgálat ideges perceiben

ARAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Mint valami végzetlenül száguldás berobog az expressz. Minden nemzet típusa a világnyelvek bábeli kuszaságában. A vidéki nagykereskedő metresze leállítja a gramofont, amely a két ország között Mistinguette búbiós Valenciájával szórakoztatta a fülkét. Egy román államtitkár, aki szabadsága egy részét Budapesten töltötte, összehajtja a mai Pesti Naplót. Cseh diáktársaság. Aradi primadonna. Detroiti magyar lapszerkesztő. Berlini leány tanulmányutra megy Bulgáriába. Tegnapelőtt a berlini magasvasuton járt, tegnap a Práterben autózott, délelőtt veszekedése volt a keleti pályaudvaron egy hordárral, német nőknél rendhagyó gesztenyebarna etont visel.

— Rog nasaportele!
— Tessék — nyújtja át utlevelét egy szabadtakai utazó.

— Unde plecati?
— Romániába.

— De hova? ismétli meg kérdését a főnök erőlyesebben. Most Románia nagyon nagy...

Lecsinnek egy magyar házaspárt, a melyet állítólag már harmadszor küldenek vissza a tulsó határról, meg egy Crupariu Mihail nevű bukaresti aszfaltbettyárt, aki irás hiányában nem tudta elhagyni az országot. A főnök kérdéseire zavaros feleletet ad, mire karhatalommal

lány. Aztán ne gondolja, hogy amién ilyen egyszerűen vannak öltözködve, szegények vol-nának! Nézze ott azt a kicsi szökét, az apjának legalább másfél millió készpénze van, azonkívül földje, jó, kővér bánati föld.

— Mindenki itt levő lánynak sok-sok száz ezre pihen otthon a ládákban. Az itteni éa-nyok szenzációs hozományokkal mennek férjhez. Ahol a föld értéke 50—100 ezer lej közt váltakozik hódanként, nem ritkák a kétszáz-négy száz holdas hozományok. És nem ritka, hogy városi urak veszik el a fa-lusi lányokat, persze nem mindig nemes ideálmusból. Pénz van itt mindenfelé. Arany ez a föld, aranyat ad és aranyat ér. Csakhogy — tette hozzá méla rezignációva — pénz van, de ur nincs hozzá!

Igen, érzem én is: ez itt a Bánát. Pénz, hatalmas, zsiros illatu, fekete földek, roppant vagyonok birodalma. Nekünk erdélyiek-nek szinte különös ez a nagy bőség. Váthogy reánk fekszik és lenyom. A falvak körü elterülő omha sikság megbilincsel mindent. Itt mindenki rabszolga. Lomha, nehézlentű, bilincsbevert pária. S felettük uralkodók a bánati vidékek királyai: a Bőség. (—r.)

betuszkolják az őrszobába. Párisi gyáros meghajol Marinescu főnök előtt.

— Kérek egy táviratot meneszteni a fővárosi pályaudvari rendőrségnek. Sőt a dunai kikötőállomásokat is alarmlíroz-tatni kell. Diszkrét ügy... a társamat hajszolom, azt hiszem Görögországba igyek-szik... egész vagyonom kockán forog.

Menetrendbe merül az oxfordi japán diák. Annyira megviselte a hosszas uta-zás, hogy egy napot Aradon akar tölteni. Azután Bukarestbe teszi át székhelyét, egyetemre fog járni. Mellette egy temes megyei magyar orvosanhallgató van, aki Párisban tanul. A nemzetközi fülké-ben összetalálkozott a két diák. A japán, aki az angol akadémiaváros dermesztő hű-vösségét passzióból fölcseréli a balkáni közeli főváros atmoszférájával, meg a román utlevéllel hazajövő magyar fiu, akít Cuza kolozsvári fanatizáltjai küztek egyeteméről.

Harminc percig az állam őrzete alatt van az internacionális együttes. Az a'att lepecsételik az utlevelet és megvizsgálják, hogy valamelyik Romániába lépő utas nincs-e nyilvántartva az állam politikai-lag veszélyes egyedek lajstromában. Majd megejtik a vámvizsgálatot. Harminc per-cig ne tessék mozogni, ne tessék kiszáll-ni a vonatról, vagy gyanus ábrázatot vágni. Határállomáson vagyunk... (s. r.)

Magyar siker Genfben

GENF. A Worlds Student Cristian Fede-ration nemzetközi közárját nagy erőkölűdés mellett nyitották meg Genfben. A legszebb és legeredetibb része a magyar csoporté, melynek enökségét Walkó küügyminiszter vállalta.

Bonyolódik a Juhos örökség-ügy

Müller Árpád további letartóztatásban marad

TEMESVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kis tizenkét esztendő Juhos Erzsébet elherdált bresztováci birtoka körüli harc óriási bonyodalmakra vezetett.

A nagy harmincmillió vagyon tudvale-vőleg ma csak millió adósságokból álló meg-csonkított terület.

Megirtuk, hogy az árvaszék feljelentésé-re az ügyészség letartóztatta Müller Árpád intézett, aki özvegy Juhos Gyuláné biza-mas embere volt. Közben az özvegy terjedé-mes memorandumot adott be az igazságügy-miniszternek, amelyben kijelentette, hogy óriási igazságtalanság az ügynek ilyen fej-leménye, amely ártatlanokat sújt. Ezenkívül

Juhosné megbizta dr. Varjassy Lajost, aki jelenleg Bukarestben ügyvéd, hogy az ügyben képviselje. Varjassy a megbízatást vállalta s ma azzal a megtelepesséle érkezett Temesvár-ra, hogy Dinopol igazságügyi államtitkártól kieszközölte az újabb kimerítő vizsgálat meg-indítását, főleg Wesselovszky új gond-nok ellen, akít az árvaszék néhány hónap óta megbizott az ügyek rendezésével, s akít Juhosné eddigi tisztétől megfosztott.

Varjassy Lajos vádiratában viszont az-zal vádolja Wesselovszkyt, hogy a kiskoru leány 850 holdas teljesen eladósodott birto-kát, kastélyát és oravicai malátát harminc millió lej helyett otrom tizennégy millióért adta el Werner fakereskedő közvetítésével. Gedon Imrének, a Bukaresti Hírlap volt kiadójának, akít eddig csak három millió lejt fizetett ki.

A bíróság hosszas tanácskozás után a tárgyalás folytatását szeptember tizennyol-cadikára halasztotta el. A tábla ugyanakkor Müller Árpád intéző ügyével foglalkozott. A vádtanács Müller további letartóztatásban ma radását mondotta ki.

Ugy látszik, bízhetlen bonyodalmak fej-lődnek ki a két ellentábor eddigi ténykedéséből. A helyzetben az a legszomorubb, hogy a kislány vagyona a sok kéz között vissza-vonhatatlanul mégis csak eluszott.

Száz halottja van a görög zavargásoknak

ATHÉN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Chicago Tribune Athénből arról értesül, hogy tegnap a tartóztatások miatt uccai harcok voltak. A véres összeütközések körülbelül száz halottja, s nagyon sok sebesültje van. Végre a kormány csapatoknak mégis sikerült a rendet helyreállítani, miután

tal pillanatnyilag biztosítva van Kondilis alkotmányos diktatúrája.

Kormánykörökben kijelentik, hogy változatlanul ragaszkodnak ahhoz a megállapodás hoz, hogy a bonyolult helyzetet csak országos választás után lehet megoldani.

Pál Judit tizenkétéves táncosnő félmillió lejes pere a kolozsvári Marianum ellen

Kizárták az intézetből, mert nyilvánosan szerepelt — Művészi és tanügyi körökben óriási érdeklődéssel várják a szeptember 27-iki tárgyalás ítéletét

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Szokatlan ügy kerül az itteni törvényszéken tárgyalásra szeptember 27-én. A tárgyalás anyaga annyira nem mindennapi, hogy már is kiváltotta a legnagyobb érdeklődést azokban a körökben, ahol a készülő perrel tudomást szereztek vagy amelyeknek valamilyen érdekük fűződik a per kimeneteléhez.

A tárgyalás anyagát egy kártérítési kereset képezi, amelyet dr. Pál Béla kolozsvári ügyvéd lépett fel az itteni Marianum-leányiskola ellen azért, mert kisleányát, Pál Juditot az intézetből kizárták. A kizárás egészen különös okokból és körülmények között történt. Pál Judit, aki az elmúlt tanévben a Marianum második gimnáziumosztályába járt és jelenleg tizenkétéves, egyike a város legkitünőbb klasszikus táncosnőinek. Szülei korán felismerték és méltányolták benne ezt a művészi tehetséget és mindent elkövettek, hogy a kisleány táncművelését kifejlesszék és a komoly klasszikus művészet szolgálatába állítsák. Pál Judit az itteni Opera neves balettmeisterénél, Ligeti Józsefnél, folytatta tanulmányait, aki a legnagyobb gondossággal igyekezett érvényre juttatni a kisleány értékes képességeit.

— Pál Judit olyan nagy tehetség, — mondotta munkatársunknak Ligeti — amilyen nem mindennap születik. Ez a gyermek tele van műveltséggel. Csak le kell ültetni a zongorához — és egy perc alatt három alkotást improvizál: dalt, szöveget és táncot.

A kis táncosnő tavaly már két estélyt adott, az egyiket az itteni Magyar Színházban, a másikat az Ujságíróklubban és mindkettővel nagy és komoly sikert aratott. A lapok hasábos kritikákat írtak róla és úgy foglalkoztak vele, mint a magyar táncművészet egy már is számottevő jelenségével. Mindenütt örültek Pál Judit szépen induló karrierjének, csupán egy helyen nem, ott, ahol a kisleány nem balettkosztümben, hanem egyszerű kis öltözetben, könyvekkel a hóna alatt szokott már korán reggel megjelenni a Marianumban.

Az ujságíróklubban adott estélye után, közvetlenül húsvét előtt megtörtént a megtorlás. A kisleány még ki se aludta a nagy si-

ker mámorát és még csillogtak a szemei, amikor másnap iskolába jött. Itt azután nagy meglepetés várta. Az intézet igazgatósága határozatilag tudatta vele, hogy tegnap esti fellépése miatt az iskolából kizárták és így tehát többé ne is jöjjön előadásra. Amint ezt az évet illeti, elvesztelte.

Pál Judit szülei a legnagyobb meglepetéssel értesültek a kizárásról, amire annál kevésbé számítottak, mint hogy kisleányuk beiratásánál hangsúlyozottan bejelentették a Marianum igazgatóságának, hogy a leányka táncosnő és így a nyilvánosság előtt is szerepelni fog. Az intézet ezt a bejelentést akkor tudomásul is vette és Pál Juditot csak ezzel a feltétellel írták be szülei az intézetbe. Dr. Pál Béla ezenkívül még dr. Hirschler József apátplebánosnak is bejelentette, hogy a kisleánya táncosnő; amit a megértő és mindig konciliáns Hirschler József dr. tudomásul is vett, sőt előre megengedte, hogy Pál Judit a nyilvánosság előtt fellépjen. A bejelentést a szülek a kisleány minden egyes fellépése előtt külön is megismételték.

A Marianum igazgatósága ennek ellenére most azzal okolta meg Pál Judit kizárását, hogy az intézet alapszabályainak van egy pontja, amely szerint az intézet növendékeinek nem szabad nyilvánosan szerepelniük.

A kizárás a kis táncosnő rendkívül érzékenyen érintette, de elkésztette szüleit is, akik leányukat nagy körültekintéssel kísérték elő pályájára és akik szerették volna, ha a kisleány elvégzi a gimnáziumot. Dr. Pál Béla, miután a kisleány karrierjét erőszakkal megakasztottak látta, félmillió lej erejéig kártérítési pert indított a Marianum ellen a kolozsvári törvényszéknek, azzal az indoklással, hogy a kisleány most egy évvel későbbben fejezheti be tanulmányait és ez az egy év félmillió lej veszteséget jelent a Pál Judit táncosnői pályáján. A kizárás miatt a kisleány egyelőre magánaton fogja folytatni tanulmányait.

Kolozsvár művészi és tanügyi körében élénken foglalkoztatja Pál Judit ügye, sőt jogászai körökben is kíváncsian várják, hogy a különös elbírálást igénylő perben elismerik-e Pál Judit jogát arra, hogy hivatását az iskolai év alatt is gyakorolhassa.

Utóhangok a temesvári ügyvédkongresszushoz

Kapcsolatot létesített az igazságügyminiszter és a jogászok között — Az egész vonalon elismerés a magyar törvényeknek — Azok a nemzetiségi támadások — Irigység vagy morális szadizmus?

TEMESVÁR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az országos ügyvédszövetségnek Temesvárott most lefolyt kongresszusa határozottan eseményszámba ment, úgy a romániai jogászvilág, mint pedig a lakosság, az ország szempontjából nézve. Ezt állapítja meg mindenki, aki ezen a kongresszuson részt vett, vagy az ott lefolyt dolgokról helyesen informálva van. Az a tény, hogy Cudaibu igazságügyminiszter nemcsak hogy nem resteltette a fáradtságot s lejött a Bánság szívébe, melyet ezután az országnak ugyancsak egész jogászvilága annak mindenféle nézőszögből indult kívánsága dobbantott meg, hanem, hogy a miniszter is bevalotta, hogy sok tekintetben egy a nézete az ország jogászvilágáéval, sőt, ami a legjelentősebb, nagy horderejű kijelentésével maga teremtetette meg közte és a jogászvilág között a nélkülözött kapcsolatot: nagy fontosságúvá avatta ezt a kongresszust, sőt fordulóponttá tette azt a romániai jog történetében.

Egy malomban örültek ezen a kongresszuson igazságügyminiszter, táblai főnökök s az

ügyvédi kar számos szónoka s ami szó, megszólaló elhangzott, a sajátjává tette nemcsak az ország minden tájáról megjelent számos ügyvéd, de a bírói kar sok tagja is, akik, érdekes jogi dolgokról lévén szó, ugyan csak buzgó hallgatói voltak a kongresszusnak. S a mai jogállapot fejtegetésénél, akár álltalánosságban, akár az egyes törvények kapcsán történt az, az egész vonalon mint köz tudomásu tény került említésbe az eddigi magyar törvények fejlett volta, magasabb nívója a régi országban dívott vagy azóta behozott jogrendszerekkel szemben. Jogászember, ha szakszerűen és tárgyilagosan ítélt — és voltak ilyenek, regátiak is (így elsősorban a szövetség érdemes elnöke, Dobrescu, meg a nagy tudásu Naumescu referens) az itt dívott magyar törvények ezt a dicséretét el nem mulaszthatták és a kongresszus során, ha tán nem is mindig kifejezetten, önként adódott a kérdés: hát akkor a régi rendszerből azt, ami tökéletesebb, megfélelőbb, miért nem lehet meghagyni?!

De fordulópontot jelent a kongresszus fő-

Gyomorrontásnál

a legfontosabb, hogy a gyomort legelőször jól ki tisztítsuk. Erre a legalkalmasabb és legbiztosabb szer a csodás hatása

KOPROL

hashajtó csokoládé. — Csakis akkor valódi, ha minden egyes pasztillába „KOPROL” név van benyomva. — Ne fogadjon el mást!

2196

ként azon a perspektíva miatt, melyet maga az igazságügyminiszter nyújtott a jövőt illetően. Kijelentése azt a határozott reményt kelti, hogy ezután majd nem a levegőből alkotnak többé törvényjavaslatokat, hanem a husból és vérből való, tényleges viszonyokból kiinduló és azokba illesztett törvényeket fogja hallgatni a miniszter a javaslatok megalkotásakor az ország különböző viszonyaiból, minden tájáról kikerült ügyvédek, még pedig nemcsak mert jogászok, hanem gyakorlati emberek is, és így furcsaságok, ötletek helyett szakszerű és teljesen racionális intézkedések fognak napvilágot látni, bizonyára nemcsak az ügyvédi kar, hanem az egész jogkereső közönség javára és javára az országnak: a közállapotok s az ország tekintélye javára.

Ismeretes azonban, hogy voltak ezen a kongresszuson is kilengések. Az egyik választmányi gyűlésen regát és új terület került egymással szembe, sőt a regáti részről már a vád is elhangzott, hogy a csatolt területek ügyvédei külön utakra akartak tévedni, amikor pedig éppen a mi ügyvédek számára volt megdöbbenő a tény, hogy a regáti kamarák ugyancsak cserbenhagyva erdélyi és bánáti kollégáikat, elébb függesztették fel azon emlékeztető ügyvédsztrájkot. S ha voltak is kilengések, a komoly, a higgadt elem nem hiányzott: az igazi kollegialitást tartotta ez szem előtt és azt, hogy szakkérdések megvitatása hozta létre ezt a kongresszust és nem más. Az itt említett esetben is maga az ügyvédszövetség bukaresti elnöke, Dobrescu simította el a már-már nagyobb mérvbe lépni akaró ellentétet. Vagy itt van a Brudariu fiatal temesvári ügyvéd, volt bíró indítványa is: nem kevesebbről szólt, mint arról, hogy újból szigorú nyelvi vizsgának vessék alá minden kisebbségi ügyvéd s csak ha a vizsgát letette, tárgyalhasson. Ez alkalomma is, nemcsak hogy nem tárgyalta a kongresszus ezt a könnyen magyarázható indítványt, hanem a román ügyvédek zömének dicséretére legyen mondva, ők is felzudultak ellene.

Maradt az a hibetetlenül heves támadás, amely a temesvári Lloyd bíróságot érte. Hatvanestendő intézmény ez, amely a máig is érvényben levő 1881 évi 59 tc. 94—99 szakaszain alapszik, tehát semmi esetre sem törvénytelen és amely bíróságot legjobban igazol az a körülmény, hogy egyre növekedő számban nemcsak idevaló, de regáti és külföldi felek is állandóan, a legnagyobb bizalommal felkeresik. Szabadon választott, teljesen megfélelő román és kisebbségi emberekből, de csakis lojális román állampolgárokból áll az, megfelelő ellenőrzés alatt is áll a királyi táblához vitt febbezések révén és — csudálatos informátlanság — nem kisebbségi, de egyesegyedül román nyelven tárgyal.

Hogy miért támadták mégis ennyire? Totisz Rezső vezérigazgató, a temesvári Lloyd-társulat elnöke egyik igen talpraesett nyilatkozatában „morális szadizmust” említ, lehet azonban azt is feltételeznünk, hogy tán irigységről van szó olyanok részéről, akiknek nincs ilyen bíróságuk.

Am ez esetben maradjon az ügyvédi kar konzekvens magához s igyekezzék másutt is megszerezni azt ami nincs, de ami megfélelő és jó.

"FARMODONT"
FOGKRÉM

H I R E K

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban.
Az előzetesre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, a lap fején olvashatók.
Hirdetéseket vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda vagy bizományosunk útján is feladhatók.
A *-gal megjelölt közlemények díjazás alá esnek.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidualatának kiadása

A Brassói Lapok egyes példányainak ára (Bukarestben is) 5 lej, va: árnapi 6 lej; Ausztriában 36 garas, Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 2 dinár, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű valuta.

Péntek, szeptember 13.

Kat.: Mór. — Prot.: Ludvika
— Görög: Kornél. — Izr.: 5637
Thsri b. — A nap: 5 55—19.29.

Idő ár: Egyelőre még túlnyomóan száraz, meleg idő várható

Kedd, szeptember 14.

Kat.: Kereszt. felm. — Prot.: Szerende
— Görög: Kereszt. felm. — Izr.: 5637
Thsri b. — A nap: 5 56—19.27.

Nagyenyei református nagyhét

NAGYENYED. (A Brassói Lapok munkatársától.) Erdélyi kálvinista papsága nagyhétre gyűlt egybe Nagyenyre. Makkai Sándor dr. püspök és a körje csoportosult papság és lelkes világi gárda nívós munkái végének szeptember 7-ike óta a hitbuzgóság és a kálvinista szellem fejlesztése érdekében. A hit és szellem derék munkáját Nagyenyed városa hagyományos vendégszergettel fogadta és látja el. Szeptember 8-tól kezdve mai napig minden nap imaórák, bibliaórák, lelkész kurzusok, lelkész konferenciák, megbeszélések és nyilvános templomi összejövetelek munkáit a kitűzött nagy célokat. A bibliaórákon Makkai Sándor dr. püspök, Vársárhelyi János egyházkerületi főjegyző, Tavasz Sándor dr. teol. tanár, Maksay Albert teol. tanár, Juhász Albert nagyenyedi vallás tanár, Jancsó Sándor nagyenyedi lelkész és Gönczy Lajos dr. teol. tanár tartottak elmélyedő, értékes magyarázatokat. A lelkész kurzusokon Maksay Albert, Nagy Géza teol. magántanár bikoli lelkész, Tavasz Sándor dr. és Imre Lajos dr. tartottak nívós előadásokat. A konferenciákon Imre Lajos dr., Végh Árpád egrespataki lelkész, Hegyi András körtvélyfajai lelkész és Pijder Mária egyházkerületi missziós titkár töltötték be elismerést és dicsőrelet érdemű módon az előadói tisztet. A nyilvános templomi összejöveteleken Tavasz Sándor dr., Kovács András dr. ügyvéd, a ref. teol. fakultás gondnoka, Gönczy Lajos dr. és Kádár Géza zilahai esperes nagyszabású beszédei gyönyör költötték a nagyszámú közönséget.

Szeptember 12-én ünnepi istentisztelet után, melyen Makkai püspök hirdet ígét, tartják meg a református nagygyűlést, melynek előadói Jancsó Sándor nagyenyedi ref. lelkész, Vársárhelyi János egyházkerületi egyházi főjegyző és Bene Ferenc dr. ügyvéd, a déli egyházmegye főgondnoka lesznek.

— Megoperálták az Országos Néppárti Udvarhelymegyei. Székelyudvarhelyi tudósítónk jelenti: Székelyudvarhelyen és a megye ki-el központjaiban megalkadt az Országos Néppárt megyei tagozata. Ennek a tagozatnak nagyjából csak románok a tagjai.

— Megoperálták Jakabffy Elemért, a Magyar Párt alelnökét. Lugosi tudósítónk jelenti: Dr. Jakabffy Elemért az Országos Magyar Párt alelnökét a lugosi központi kórházban tegnap megoperálták. Jakabffy beteg tért vissza a napokban Genfből, a ki-sebbség nemzeti kongresszusáról, ahol tudvalevőleg az erdélyi magyar kisebbség egyik képviselője gyanánt vett részt. Hazatérése után orvosával konzultáltatott akik sürgős műtétet láttak szükségesnek. A műtét kitűnően sikerült s Jakabffy Elemér egészségi állapota már a jobbulás útján halad.

— A volt ügyelügyi miniszter Henry Ford leányát veszi el. Varsóból jelenti: Gróf Székely. volt lengyel külügyminiszter elv. Henry Ford amerikai többszörös milliommós, város leányát. A menyasszony hozománya háromszáz millió.

Nagyvárad városa fontos javaslatokat terjeszt a köztisztviselők kongresszusa elé

Ertekezlet a közigazgatási törvény módosításáról

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Erdélyi és Bánáti Közigazgatási Tisztviselők Egyesülete már a július hóban Besztercén tartott értekezletén kimondta, hogy a közigazgatási törvény módosítását fogja kérni, mint hogy a törvény a mai formájában nem alkalmazható. A nehézségeket fokozza az is, hogy még nem jelent meg a törvény végrehajtási utasítása, mely a hiányokat pótolni tudná.

Ebből a célból, minthogy a törvény módosításának maga Goga belügyminiszter is hive, a Közigazgatási Tisztviselők Egyesülete egy elaborátumot dolgoz ki, melyet a f. évi szeptember hó 18-iki gyűlésén fog tárgyalni s a kormányhoz beterjeszteni. Az egyesület elnöke megkereste az összes megyei és városokat, hogy véleményeiket e tekintetben terjesszék be. Tulbure György az ideiglenes tanács elnöke e célból összehívta a városi ügyosztályok főnökeit egy megbeszélésre és megbízta dr. Szócs Istvánt, a közigazgatási ügyosztály főnökét, hogy a kérdést tanulmányozza és készítsen egy elaborátum tervezetét megvitatás céljából.

Az értekezletet tegnap tartották meg. Dr. Soós István előterjesztette az általa előkészített elaborátumot, amelyet hosszabb megvitatás után egy általánosságban, mint tételeiben megtárgyalva — elfogadtak.

Hosszabb vitát váltott ki a közigazg. tisztviselők degradációját helyezte, minthogy az új törvény szerint a tisztviselőknek semmi jogkörük nincs, csak végrehajtó szervek minden iniciáció és ambíció nélkül és minden

hatalom a laikus elemek kezében van. E tekintetben az értekezlet arra az álláspontra helyezkedett, hogy kérni fogja a kormánytól a törvény olyan formájú módosítását, mely szerint, mint a múltban is a főbb tisztviselők egyének hivatalbóli tagjai úgy a községi tanácsnak, mint az általános választmánynak.

Minthogy a primári állásra nézve nincs előírva kvalifikáció, az értekezlet szükségesnek tartotta, hogy ezen kérdés szabályozásának olyképpen, hogy általánosságban a város polgármestereire legyen előírva egyetemi képzettség, vagy legalább is érettségi, amennyiben az illető elismert szakember. A fapakra nézve a primár mellé odaahelyezendő egyenlő jogkörrel a jegyző, aki de facto vezette és vezeti a községeket, a jegyzői állás azonban nem kinevezés, hanem választás útján töltendő be és a kinevezett jegyző az ugynevezett »notar« állása megszüntelendő.

Az értekezlet általánosságban foglalkozott az a, hogy az új törvényben nincs kimondva a kontinuitás elve. Nevezetesen megszüntettek hatósági szerveket anélkül, hogy kimondták volna, hogy azoknak hatáskörét ki tölti be (például közigazg. bizottság) s így ma minden tisztviselőnek és minden hatósági szervnek tetszésére van bízva, hogy milyen dolgot utal be a saját hatáskörébe. Taxalíve fel kell sorolni, hogy mely hatósági szervek szűnnek meg, külön Erdélyben, külön Beszarábiában, Bukovinában stb. s hogy ezeknek hatáskörét ki veszi át.

— Autó baleset Keresztvár és Prázmár között. Alkalmi tudósítónk jelenti: Keresztvár és Prázmár között a Bv. 151. jelzésű és Maria Gh. Gociman tulajdonát képező autóbusz, mely Brassó és Keresztvár között közlekedik felborult két utas súlyosabban. hét könnyebben megsebesült. A baleset ügyében az illetékes hatóságokhoz jelentést tettett. Így jelentés ment a postaigazgatósághoz is, mely árlejtés útján az eddigi vállalkozó, Török Sándor megváltásával Maria Gh. Gocimannak adta a Brassó—Keresztvár közötti személyszállítás jogosítását. Alkalmilag már régebbi idő óta merültek fel panaszok a vállalat ellen, kifogások az autóbusz teljesítőképességét és azt, hogy a bértől drágább viteldíjakat szed, mint a másokra az árlejtésen magát kötelezte. Eddig a panaszok nem nyertek elbírálást. Az előcedőellenkező közönség most e baleset után reméli, hogy az illetékes hatóság is és a postaigazgatóság is rendet teremti és gondoskodik arról, hogy a személyszállítás a Keresztvár—Brassói vonalon megint minden tekintetben kifogástalan legyen.

— Ellopott kőlen rend ruháját. Klein Ignác lugosi kereskedő lakásába minap éjjel ismeretlen tettes betörést követett el és a kereskedőnek kilenc rend öltözé ruháját egy-egy ruháneművel együtt elemelte. A betörő, aki munkáját óatosabban meztelül végezhette, a betörés elkövetése után valamitől megriadva, gyorsan menekült zsákmányával és sietségében a bevett cipőt hátrahagyta. A rendőrség ez ócska bűnjel segítségével nyomoz a betörő után.

— Nagyvárad sötétben. Nagyvárad tudósítónk jelenti: Tegnap este fél kilenc órakor egész Nagyváradon elaludt a villany. A színházban az előadás abbamaradt, a kávéházakban gyertyát gyújtottak. Az olasz városrészben egy negyedórát tartott a sötétség, másutt egy óráig. A vizsgálat megállapította, hogy a sötétség oka az volt, hogy az egyik turbina biztosítóka kikapott.

Világsajtó humora

A hirtelen sok pénzhez jutott Schwarcek a tengerparton nyaralnak. Délután hivatalja Schwarcké a nevelőnőt és megkérdi:

— Hol vannak a gyerekek?

— A strandon.

— És mit csinálnak?

— Ásnak a homokban.

— Kisasszony — mondja Schwarcké — ezt nem tűröm, van elég pénzünk, hogy ilyesmit munkásokkal végeztessünk el.



— Öngyilkos volt egy mezőbándi kereskedő. Marosvásárhelyről jelenti: Szász Balázs 42 éves kereskedő, aki nemrégiben költözött Mezőbándra, ahol fűszerüzletet nyitott saját lakásán felakasztotta magát. Mi re megtalálták már halott volt. Öt kis gyermekét hagyott maga után. Utolsó levelében öngyilkosságának okául családi körülményeit hozza fel.

— Magánlakást lehet-e kiadni átalakítani? Nagyvárad tudósítónk jelenti: A nagyvárad gyárosok birtokigazgatók nagykereskedők, szóval az ugynevezett felső tízezer egy klub alakítását határozta el. Eljente a Rumanóczy szálloda emeletét akarták kiadni, miután azonban a város ezt nem adta, megvásárolták 300 ezer lejért özvegy Schwarz Gyuláné hat szobás lakását. Már hozzá is kezdtek az átalakításhoz, azonban a lakbérletk tiltakozást nyújtottak be a városi tanácshoz, hogy magánlakásból klubot alakítsanak. A városi tanács mai ülésén az Unió klub ügyében, ez a neve ugyan is az u. alakulatnak, bizottságot küldött ki a kérdés rendezésére.

— Terjed a nagyvárad tífuszjárvány. Nagyvárad tudósítónk jelenti: A tífuszjárvány napról-napra terjed. Eddig már ötven eset került ellenőrzés alá. A betegek közül huszonegyet kórházba szállítottak, miután azonban a járványosztályon nincs hely, a kórház elmegyógyászati osztályára helyezték el őket. Egyes lapokban ma az a hír látott napvilágot, hogy megállapították, miszerint a tífuszjárványt a nagyvárad viz az oka, melyben állítólag kórokozó bacillusokat fedeztek fel. A nagyvárad tiszt főorvos e hírrel kapcsolatban kijelentette, tudósítónknak, hogy ez a hír teljesen alaptalan, semmiféle bacillust nem állapítottak meg a nagyvárad vizben. A járvány elleni küzdelem ellenőrzésére már Aradról Nagyváradra érkezett dr. Savu egészségügyi felügyelő, aki trendele a kutak betömését. A városi tanács ezonkívül rendeltet fog kiadni angoklozetek felállítására.

— Manolescu Karl-ba utazik. Bukaresti tudósítónk jelenti: Manolescu pénzügyi alminiszter hétfőn este Karlsbadba utazik, hol hat napig marad.

— Modernizálták a temesvári gázyárat. Temesvárról jelenti: A városi gázyár ezenül nemcsak a legregibb — jövő esztendőre helyen éves multra tekinthet víz-sza — hanem egyúttal a legmodernebb ilyen ipartelepe az országnak. A gyár most a régi retortarendszer helyett, miután a városi tanács erre a célra két millió költséget előirányzott, áttért a generátorrendszerre. A számos régi retorta helyett egyetlen kőő felelősi most a gáz, dinamógép igénybevételével, s aminek, hogy ezenül bármilyen hazai szénből állítható elő a gáz, a gázfejlesztés a háromszorosa emellett a minőség is jobb. A régi berendezést nem bontották azonban le, úgy, hogy a temesvári most az első gázyára az országnak, amelynek — az előre nem látott esetekre — tartalék gázfejlesztő készüléke van. Ezt is mielőbb a költségeket előteremtők, épp oly modernnek teszik, mint az újonnan felállított telepet. Ez utóbbi Steiner Károly gázgyári igazgató érdeme, aki immár 33 év óta áll a gyárnak az élén.

— A bukaresti főképviselés meg akarja akadályozni a kereskedők gyűlését. Bukaresti tudósítónk jelenti: A főképviselés ártat a belügyminiszterhez, hogy ne engedélyezze a kereskedők hónapi nagygyűlését, melyen a kereskedők sérelmeivel akarták foglalkozni.

— Nagyváradi még mindig ragaszkodik Parlagoz. Nagyváradi tudósítónk jelenti: Tegnap este hat órakor a nagyváradi városházán bizalmas értekezlet volt, a színház ügyében. Az értekezleten Tulbure György, Kocsán János dr. Oláh Béla, dr. Cioclan Virgil és Parlago Lajos vettek részt. A megbeszélésről nem informáltak a sajtót. Annyi kiszivárgott, hogy újból Parlago mellett foglalták állást és ismételt lépéseket tesznek a kultuszminiszternél, hogy a koncessziót neki adják.

— Félkiló dinamittal akarta önmagát felrobbantani. Budapestről jelenti: A főképviselésre Annavölgyről távirat érkezett, amely szerint Kaszab József negyvenhárom éves bányász eltűnt a községből, s levelet hagyott hátra, hogy egy fél kiló dinamittal el akarja magát robbantani, hadd emlékezzenek a halálára. Azt is megírta, hogy Budapestre indul. Az örült bányászt most mindennél nyomozzák a fővárosban, mert fél kiló dinamittal írtózatot katasztrófát idézhet elő.

— Az Elzevir kolozsvári bemutatója. Kolozsvári tudósítónk jelenti: A kolozsvári Nemzeti Színház tegnap mutatta be Hevesi Sándornak, a kiváló budapesti írónak Elzevir című darabját. A mű szép sikert aratott. E darabban mutatkoztak be Mester Tibor, Székelyhidy Adrián, Lantos Béla a társulat új tagjai.

— Három 102 éves ember egy faluban. Párisból jelenti: Nagy szenzációja van most Auxerrenek. Egyszerre három ember érte el a 102 éves életkorát. Az egyik egy parasztszöny, a másik egy volt közegező, a harmadik szintén nő. Mind a hárman nagyon jól érzik magukat, csak az egyik högy, Mme Wagner panaszkodik, hogy nem tud többet írni. Fiatalabb éveiben regényíró volt ugyanis és címzetes tagja a francia Akadémiának.

— Szóváltásból halál. Kolozsvári tudósítónk jelenti: Csukás község korcsmája előtt véres parasztdráma játszódott le, melynek részesei Madescu Miklós és Frentiu János 'egények. Szóváltás keletkezett közöttük a korcsmában, mire Madescut rábírták, hogy távozzék. Alig hagyta el Madescu az ivót, Frentiu utána ment, hátulról több késszurással megsebezte. Az egyik szurás szíven találta Madescut, ki azonnali összeesett. A gyilkost letartották és átadták az ügyésznek.

— Tilos a külföldi értékpapírok elhelyezése. Kolozsvári tudósítónk jelenti: A deviza ellenőrző bizottság rendeletben közölte a bankokkal, hogy semmiféle külföldön kibocsátott értékpapíros, sorsjegy aláírási iveauk terjesztésével és ilyenek elhelyezésével foglalkozni nem szabad és nem kapnak engedélyt ilyen címen külföldi áttalásokhoz sem.

— Elkoboztak egy kommunista apot. Bukaresti tudósítónk jelenti: A sziguranca vezérfelügyelőség Bukarestben a kommunista szindikátusok székhelyein az éjjeli házkutatást tartott s a Viata muncitoreasca lapot elkobozta. Boris Stefanov kommunista volt képviselő és négy társának portát október 4-én tárgyalják.

Lupas nem bizik a nemzeti- és parasztpárt fuziójában

Lupas és Jorga szocialista pártot akarnak alakítani

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Lupas egészségügyi miniszter ma nyilatkozott a Politika című bukaresti lapnak a nemzeti és parasztpárt fuziójáról. A fuzió ügyét valóságos Pendope vásznának tartja. Az eddigi tapasztalat a pártot nyújt arra, hogy a Maniu és Michalache közt zárlítólag létrejött egyezségben kételkedni lehessen. A fiatal erdélyiek a liberálisokhoz akarnak közeledni. Maniu felkészüléssel ezelezt kifejezte azt a meggyőződését, hogy a nemzeti párt nem lát más megerősödési lehetőséget, mint a liberálisok mellé való csatlakozást. Komoly okok vannak arra, hogy a fuziót skeptizmussal fogadják.

Ugyancsak a Politika közli Goldis nyi-

latkoztát is a fuzió ügyében. Goldis a következőket mondotta: En a román nemzeti párt vezére vagyok, mely 1848-ban alakult a balázsfaivi szabadságharcban. Ebben a minőségben nem foglalkozom azzal, hogy mi történik más pártokban. Nem vegyülök mások konyhájába.

Egyébként Michalache hosszasan tanácskozott Sterével és Lupuval, aki kijelentette, hogy a fuzió ellen van, míg Michalache a fuzió mellett foglalt állást. Megerősítik azt a hírt, hogy Lupu és Jorga a két párt fuziója esetén kilépnek a pártból és nagy szocialista pártot akarnak Jorga elnöke alatt. Ebbe a pártba lépnek be az összes szocialista elemek, így Socot és Marcovici.

— Nem hoztak ítéletet Kolozsvár város és a villamosüzem volt igazgatója pörében. Kolozsvári tudósítónk jelenti: Meszes városi mérnök még Roata előtt a városi villamosüzem igazgatója volt. Amikor Roata került az üzem élére, Meszeset egyszerűen kilette az állásából. Meszes nem maradt adós és ő indította meg azt a nagy kampányt, melynek vége Roata elmozdítása volt. Meszes azonban nem elégedett meg ezzel, hanem pert indított Kolozsvár városa ellen az elsőfokú iparhatóságnak azon címen, hogy indokolatlanul és jogtalanul mozdították el állásából. Tegnap tartották meg ez ügyben az iparhatóságnál az első tárgyalást, melyen kiderült, hogy a mérnök évi 260 ezer lej fizetést követel, vagy pedig állásába való visszahelyezését. A város képviselője illetékeségi kifogást emelt az elsőfokú iparhatóság ellen, mert lehetetlennek tartja, hogy olyan hatóság vezesse le a városi tanács ellen a pert, mely alája van rendelve a tanácsnak. Az iparhatóság 28-ra tűzte ki a tárgyalást és az illetékeség ügyében való döntést.

— Juvera tanár Kolozsváron. Kolozsvári tudósítónk jelenti: dr. Juvera bukaresti egyetemi tanár, híres operatőr, aki a múlt évben a királyt is megoperálta, tegnap meglátogatta Kolozsvár egészségügyi intézményeit melyekről állapokról elismerőleg nyilatkozott.

— Egy 89 éves férfi ötödik házassága. Vannak még elpusztíthatatlan öregek. Mr. Harrison Rikárd londoni szönnagykereskedő 89 évének dacára ötödször kötött házasságot; a nálánál 19 évvel fiatalabb Buxbury Annát vezette az anyakönyvvezető elé. A 70 éves menyasszony harmadszor kötött bele a házasságba. A »fiatal« pár gyermekei pár hónappal ezelőtt kötötték házasságot.

— A tisztviselők rangsorozása. Bukaresti tudósítónk jelenti: Ma délután négy órakor állapítja meg véglegesen a tisztviselők egységesítését végző bizottság a különleges tisztviselők rangsorozását, illetőleg az általános tisztviselők kereték közé való besorozását. Eddig a tanárok, közgazdászok, tanítók és mérnökök kívül állottak a rendes tisztviselők státuson.

— Egy defektív agyonlőtt egy kommunista. Bukaresti tudósítónk jelenti: Caenکو kommunista, akit nem régen fogtak el s akit Jilavából Bukarestbe szállítottak, utközben meg akart szökni. Craiunesco defektív, aki kísérője volt a fogolynak, mikor észre vette szándékát utánalött és a golyó megölte. Christescu kommunista vezér, volt képviselő ma megjelent a sziguranca vezérigazgatóságánál, hogy felvilágosítást kérjen ebben az ügyben.

— Az Aranymadár Sepiszentgyörgyön. A brassói diákok kitűnő műkedvelő együttese szeptember hó 13-án, hétfőn Sepiszentgyörgyön előadja a Brassóban már oly nagy sikert ért »Aranymadár« című operettet. A darab keretében két remek betétt foglalkoztatni. A műkedvelő gárda Sepiszentgyörgyön már az »Árvácska« előadásával bebizonyította, hogy megérdemli a pártfogást.

Harisnya,
kesztyű és
kötöttáru
a legjobban vásárolható
M. BLATT-nál
BRASSÓ, Kapu-utca 38. sz.
2344

— Egy szélhámos Csikszeredán leszerelte egy asztalosmester műhelyét. Csikszeredáról jelenti: Filó Árpád asztalos műhelyében tegnap délután egy nyulánk termetű, elegánsan öltözött kedélyes fiatalember állított be, aki előadta, hogy ő a budapesti Ganzgyárban mulakatos. A felmutatott igazolvány Szász névre volt kiállítva. Nagyon jó kedvűnek látszott, érdeklődve nézett körül a műhelyben, végül egy gépszíjat ajánlott fel az asztalosmesternek megvételre. Filó a gépszíjat négyszáz lejért meg is vette. Másnap reggel, mikor Filó Árpád műhelyébe lépett, megdöbbenve vette észre, hogy a motort leszerelték, az egyik gépből a mágnesset kivesztették és a begyújtó készüléket szintén leszerelték. Az elvitt szerelvények értéke mintegy huszezer lej. Gyanuja mindjárt a tegnap megjelent ismeretlenre esett. A károsult asztalos azonnal jelentést tett a rendőrségnek, ahol a nyomozást megindították. A gyanúsított fiatal emberen, aki barna képű s körülbelül harminc éves lehet, divatos felöltő és utisapka volt.

— A felrobbant gránát leszakította mind a két karját. Marosvásárhelyről jelenti: Rémes szerencsétlenség történt tegnap délután a Maros mellett, a cukorgyár mögötti földrészén, ahol a pionírek a háboruban zsákmányolt, de már nem használható tűzérési lövegeket időközönként felrobbantással szokták megsemmisíteni. Több munkás ilyen előtt rézkupakokat keresgált, melyeket elárúsítani akartak, midőn Ferki Mihály egy srappel rézkupakot piszkálgatással véletlenül felrobbantott. A robbanás a szerencsétlen munkásnak mind a két karját leszakította, azután a levegőbe repítette, s mire a magából lezuhant, az egyik lába is eltört. A borzasztóan megcsontított embert a közközházba szállították. Életben maradásához nincs semmi remény.

Kávéházban, étteremben és mindenütt, ahova magyarok járnak, követelje a „BRASSÓI LAPOK“-at, Románia legeretterjedtebb magyar napilapját.

SPORT

Világrekord a La Manche átvészálásában

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Michel francia uszóbajnok péntekre virradó éjszaka átvészta a La Manche csatornát Calais és Dover között. Michel új világ-

rekordot állított fel, amennyiben a tengerszorost tizenegy óra és hat perc alatt uszta át.

— Az ivás áldozata. Resicáról jelenté tudósítónk: Jeszenszky Sándor resicabányai asztalos segéd a múlt hétköznapi Végvár községben kapott munkát s a szennedélyes alkoholisták keresetével az egyik közszékhelyi korcsmába tért be, ahol keresete jelentékeny részét pálinkára költötte el. Az ivásban mértéket nem tartó iszákos ember ez alkalommal olyan sokat ivott, hogy alkohommérgezés következtében szívszélhüddést kapott és meghalt.

— Ismét mérényletet terveztek a német vonatok ellen. Duisburgból jelentik: Két újabb mérényletet terveztek a német vonatok ellen. A Wesel—Hamburg közötti vasútvonalon Möltern mellett ismeretlen tettesek nagy kőrakaszt hordtak össze a sínre, a másik mérénylet színhelye pedig Hamburg—Neumünster között volt, ahol a pályára vastag gerendát fektettek. Szerencsére mindkét helyen a mérénylet megghiúsult.

— Vasra etta a krassószörényi rengetegben. Temesvárról jelentik: Miként a most megjelent vasúti hivatalos lapból meg tudjuk, még március hónapban ismeretlen tettesek ellopták a Bukarest—temesvári vonatról egy vasból való kasszát, melyben a vasúti csupa vasúti menetjegyet szállított. Néhány nap múlva, mélyen a krassószörényi rengetegben, a Griva hegy lábánál meg találták az immár feltört kasszát, mégpedig egész tartalmával egyetemben. A tettesek akik valószínűleg pénzt sejtettek a nehéz kasszában, csalódottan dobták azt földre. A megtalálók a kasszát Onuta Jon teregovai állomásfőnöknél szolgáltatották át. A vasúti vezérigazgatóság most a hivatalos lapban mond köszönetet a becsületes megtalálókknak: Marschall Henrik tégelygyárosnak és Grozavescu Sándor erdészi tisztviselőnek azért, hogy a talált holmit a legközelebbi állomásnak átadták s ezen tettüket hazafias cselekedetként dicsőítik.

— Ösztöndíjas helyek a brassói áramvasúti műhely tanonciájában. A brassói vasúti műhely tanonciságában a féléves 25 benlakó ösztöndíjas és 10 küntlakó ösztöndíjas hely ürről. Kik e helyekre igényt tartanak, jelentkezzenek szeptember 28-án délután 8 óráig a brassói állomási műhelyben a szükséges okmányokkal.

Ezek az okmányok: Az elemi iskola elvégzését igazoló abszolútó bizonyítvány — (megfelel ennek III. polgári iskolai vagy gimnáziumi bizonyítvány, bizonyítvány arról, hogy szülei román állampolgárok, beszél és ír románul ezt a községi előjáróság adja ki, erkölcsi bizonyítványt melyet a községi előjáróság városiaktól a rendőrség állít ki, bizonyítvány hogy 14 éves elmult, de 17 életévét még nem töltötte be.

A jelentkezést féléves vizsgát tesznek. Akihez vizsgájuk sikerül, négy évre felveszik ösztöndíjjal az internátusba, s ez alatt az állam tartja el őket.

— Százezer lejt jövedelmező népünnepély. Orsovai tudósítónk jelenti: Vasárnap zajlott le Orsován a római káth. templom felszentelése alkalmából rendezett népünnepély, amely reggel ünnepi misével kezdődött a szabadban. A mise után, melyet az orsovaiak nagy népszerűségnek örvendő agilis plebánosa, Maneuvre Péter espéres celebrált, kezdetét vette a másnap reggelig tartó nagyszabású és szórakoztató attrakcióban bővelkedő népünnepély, amely százezer lejtől nagyobb összegű tiszta jövedelemmel zárult. A népünnepélynek sikeres ötlete volt a 25 árus sátor mellett felállított öt nemzeti konyha, amelyekben az Al-Duna emez erősen fejlődő városában élő öt népfaj legnépszerűbb nemzeti étel-spezialitásait főzték Orsova hozzáértő önkéntes szakácsnői.

— Szobrot emeltek egy dísznőnek. Párisból írja tudósítónk: Különböző szobrokat emeltek már az emberek házából egyes állatok emlékére; szobrot állított már az életmentő kutya, emlékosztopa van a háboruban elpusztult lovaknak is, sőt az angiai Blockley város egy kis piros hatáskának az emlékét is őrzi. Ezenkívül még számos más állatnak jutott ez a kitüntetés. Ezeknek a sora most egy érdekes szoborral gyarapodott: egy dísznőnek a szobrával. A szobrot Lüneberg hálás városa emeltette annak a kiérdemesen intelligens kocának emlékére, amelynek segítségével sikerült felfedezni a város határában elterülő gazdag sóbányákat. Ezek hatalmas összegekkel gazdagították és ezeknek jövedelme fejlesztette a várost. Szóval a város fejlődését és kulturáját mind ennek az egy dísznőnek tulajdonítják és ezért így fejezik ki hálájukat most a lünebergiek.

(x) Vasárnapi mérkőzések. Vasárnap délután a Brasovia pályán fél 5 órai kezdettel az Ivria I. csapata barátságos mérkőzést játszik a GSC-val, a marosvásárhelyi kerület egyik legjobb csapatával. A mérkőzés, mely iránt nagy az érdeklődés, szép és élvezetesnek ígérkezik. Előmérkőzést a Brasovia komb.—KTC játszik fél három órai kezdettel.

(x) Cégescsapatok mérkőzése Brassóban. Az Ageco és Spitz cég csapatai vasárnap délelőtt a Brasovia T. M. pályáján barátságos mérkőzést játszanak. A mérkőzés kezdete délelőtt fél tíz órakor.

(x) Heidelberg—Bukarestben. A Rudelseschaft Heidelberg rugby csapata október 24 és 26-án Bukarestben játszik a Stadiul Roman csapatával. A Heidelbergiek csapata már 1923-ban volt Bukarest vendége és ugyanezen évben a bukarestiek voltak revánsmérkőzésen Heidelbergben. A mérkőzések az Educatia Fizica Stadionján lesznek megtartva.

(x) Elhalasztották Románia atletikai bajnokságait. Bukarestből jelentik: A központi atletikai szakosztály egy héttel, azaz szeptember 18 és 19-ére elhalasztotta az országos bajnoki atletikai versenyeket. A mérkőzési határidőt szeptember 14-ig hosszabbították meg. Benevezték eddig: az AAC, ATE, MSE, nagylaki Soimi, Universitatea, Kinizsi, Olympia, Brasovia, Waker, Stadiul Roman Sportul Studentesc, Olympia Bukarest.

(x) Szeptember 19-én lesz a Belgrád—Bukarest mérkőzés. Szeptember 19-én az országos atletikai versenyek lezajlása után az Educatia Fizica pályáján találkozik a két főváros válogatott csapata barátságos mérkőzésen. A mérkőzést óriási érdeklődés előzi meg.

(x) Megalakult a Banatul Sport Club. Temesvárról jelentik: A rég vajdó tárgyalások

befejezést nyertek és így a Banatul, Sparta, Unirea CFR egyesületei fúziója ténnyé vált. Az új egyesület, amely kitűnő vezetőkkel bír, erős riválisává fog a Kinizsinek kifejlődni. Az új klubnak 3000 tagja van és kb. 300 futbalistája, hatalmas saját pályája, amelyet most teljesen átalakítanak. A labdarúgó szakosztály vezetője Suciu mérnök. A klub trénera a németországi trénerségtől megvált hírneves bécsi játékos: Tony Cargnelli. Az új klub első sokat ígérő szereplése a TAC 2:1 arányú legyőzése volt.

(x) Botrányba került a Európa körzőbajnokságai. Rigából jelentik: A hétfőre megkezdődött döntő küzdelmek során Papp László dobta az eszt Kraanberget, Matur dobta a cseh Kratochvilit, Magyar pedig a cseh Bozdech-et, Ambrust igazságtalanul pontozták. Dömény a német Gehring-gal került össze, akitől pontozással vereséget szenvedett.

Kedden folytatódta a döntő küzdelmek. A német svéd eszt és dán bírók és beállító gazsággal Döményt, Pappot és Maturát, óriási fölényük ellenére lepontozták.

A sorozatos igazságtalanság és a nagelfogultság láttán a magyarok visszaléptek a további küzdelmeitől. Magyar már ki sem állt a kisorsolt mérkőzésére.

A közönség a zsűri jogtalan és igazságtalan eljárásának láttán óriási tüntetést rendezett a magyarok mellett és fenyegetőzött lelépni a versenybíróssággal szemben. A verseny Botrányba fullt, a tüntetőket rendőrök verték szét. Három biztos bajnokságot raboltak el a magyaroktól.

A kongresszus elfogadta az összes magyar javaslatokat. A jövő évi Európabajnokság rendezésének joga Magyarországra illeti meg.

TANÜGY

(E rovatunk díjtalanul áll rendelkezésére minden kisebbségi tanügyi intézménynek)

— A főgimnáziumot végzett tanulók felgyelmét a brassói római káth. főgimnázium igazgatósága felhívja arra, hogy akár mennek baccalaureatusi vizsgálatra, akár nem jelentkezzenek sürgősen az igazgatóságnál. Az első jelentkezés végett, az utóbbiak végbizonyítványuk kiállítására végett.

— Beiratkozás a kereskedő- és iparitanoncskolákba. A kereskedő és iparitanulók beiratását szeptember 15-éig kell elvégezni. Beiratni lehet naponként délután 6 óra között és pedig az összes tanulókat Saguna liceumban, kereskedő tanulókat Csizmadia-utca 1. szám alatti áll. elemi iskolában a bolgárszegi iparó tanulókat Katalin-utcai, az öbrassókat a Közép-utcai, a bolonyaiakat az Egres-utcai áll. elemi iskolában a belvárosiakat a fenn. iskolák közül akármelyik legközelebbi iskolában.

A beiratkozásnál be kell mutatni: tanoncszerződést, az előző osztályról szóló bizonyítványt.

Az iskolai díj első részlete, teljeseleg fizetendő, ez 350 lej. Hadiárvali hatóság bizonyítvány és szabályszerűen felírt levele, kérvény alapján 150 lej. fizetendő. Aki az előző évben is jártak tartozna ellenőrző könyvecskéjüket is bemutatni.

Akik a tanulók beiratását szeptember 15-ig nem teljesítik, 100—300 lejjel büntetők.

Beethoven, Chopin, Haydn, Liszt, Mozart stb. stb. a klasszikusok, a romantikusok és a modern zeneszerzők összes műveit megkaphatja bármilyen hangszerre a leggyorsabban és a legpontosabban MORAVETZ zeneműkereskedéséből Timișoara (Temesvár.) Jegyzék ingyen. 2310

Költségvetéseket, terveket, előirányzatokat, villák, bankok, lakóházak, gyárak stb. részére készít

G. M. Cantacuzino & Schmiedigen

tanulmányi és építészeti irodája

Bukarest, Calea Victoriei 109.

Brassói képviselő: SOMMER R. mérnök, Kórház-utca 59.

9093

— Két bűnös optikát elgyeztette. Marinescu Jenő brassói lakos, CFR főfelügyelő, Kert-utcai lakásának bezárt udvarából ismeretlen tettesek két kerékpárt loptak el. A rendőrség a károsult feljelentésére megindította a nyomozást.

— Nem történt líválás a székely szervezetből. Az egységes munkás szakszervezet köréből arról értesülünk, hogy az a hír, mint ha annak szerveiből a famunkások egy része, vagy akár csak egy tagja is kilépett volna, nem felel meg a valóságnak.

— Adományok a nyomorgó tanítónak. A Brassói Lapok tegnapi számában egy szerencsétlen, sorsdöcögött, beteg és családjával együtt szenvedő magyar tanító számára kértük a jólelkű emberek segítségét. E felhívás visszhangjaként a nyomorgó tanító számára Simay Gerő 40 lej, Magnus 200 lej, Ambrus Antal 100 lej juttatott el szerkesztőségünkhöz.

(*) Ismét tanítókörökben (Gyermeknevelés) szeptember hó 15-én új tanítanfolyamok kezdődnek.

(*) Elveszett. Folyó hó 8-án szerdán délután két órakor a Hirsch-utca, vagy Kapu-uccában elvesztettem tokkát együtt egy dublé keretes szemüveget. Becsületes megtalálót kérem azt jutalom ellenében a Brassói Lapok kiadói hivatalába beadni szíveskedjek.

KÖZGAZDASÁG

Vasárnap megnyílik az őszi kiállítással kapcsolatos mintavásár Székelyudvarhelyen

SZEKELYUDVARHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A székelyudvarhelyi Kereskedő Társulat, valamint az összes ipartársulatok a város szellemi vezetőinek támogatásával egy nagy ipari, iparművészeti és háziipari kiállítást és kereskedelmi mintavásárt rendeztek, amely kiállítás és mintavásár a hó 12-én nyílik meg és tart 19-ig a ref. kollégium termében és udvarán. Ugyanebben az időben az Udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület egy a mezőgazdaság minden ágazatát felölelő, államilag támogatott mezőgazdasági és állatkiállítást tart.

Ennek a kiállításnak és mintavásárnak megnyitása 12-én délelőtt fél tíz órakor lesz a hatóságok jelenlétében, mely után a közönség a már elrendezett kiállítás megtekintésére nyer beengedést. Ezt megelőzőleg azonban a rendezőség készséggel adta befegyverését tudósítónknak a kiállított tárgyak megtekintésére s így, bár helyszűke miatt csak röviden tájékozathatjuk a nagyközönséget a nagyhorderejű székely teljesítmény felől.

Az új kollégium főbejáratánál lesz a főpénztár, valamint a szerencsekerék, amelybe minden látogató, aki a belépőjeggyel kapcsolatos sorsjátékban is részt akar venni, bedobja a belépőjegyhez csatolt s ugyanazzal a számmal ellátott sorsjegyszelvényt. Innen a nagyerembe vezet az út, ahol a bőripari és különféle kézimunkák vannak elhelyezve. Az emeleten van a székelyudvarhelyi bőrgyár hatalmas terjedelmű kiállítása, négy teremben pedig a szűcsipar, aragonit, festészet, fényképezés, női szabóság izlősen csoportosított kollekciója. A tornateremben a műasztalosok és kőfaragók remekait helyezte el a rendezőség; mellette láthatók a gazdasági, mérészeti és cukrászipari különféle tárgyai, az udvaron pedig a kerekések, kocsigyártók,kovácsok, lakatosok sátrai állanak, távolabb egy borkostoló, sörpavilon, bodega, zene-pavilon, stb. A művészies izléssel elrendezett látványossággal kapcsolatosan a régi kollégium épületében levő és a kollégium tulajdonát képező Néprajzi Múzeum is nyitva lesz a látogatók számára. Az állatkiállítás, mely-

nek példányai közül az érdemesek pénz és éremjuttalomban részesülnek, 19-én nyílik meg az állatvásártéren.

Külön érdekességet ad a nyolc napig tartó kiállításnak az a körülmény, hogy ennek tartama alatt a székelyudvarhelyi kulturális egyesületek színelőadásokkal és hangversenyekkel fogják szórakoztatni a közönséget, a kereskedők pedig díjazással egybekötött kirakatversenyt rendeznek. A kiállítás napján a székelyudvarhelyi Filharmonikus Társaság műkedvelői Ripp van Winklét, a bezárási napkor a Székely Dalegylet a Csergyerekek című operettet adják elő.

A kiállításra eddig több mint 150 kiállító jelentkezett nagyszerű mű, változatos és gazdag anyaggal, melyből kívánnak a korondi és székelyudvarhelyi aragonit csiszoló művek világhírű művészi termékei, az udvarhelymegyei híres fazakas ipar remekei, a magas színvonalú faipar, bufor, bőr, és vasipar készítményei. A szentkeresztbányai és korondi vashámorok országsszerte híres gazdasági származású, melyek mind kétségkívül érdekelni fogják az egész ország kereskedőit és gazdaközönségét. De még nagyobb tetszésnek fognak örövendeni a székely iparművészeti és háziipari tárgyak, a különféle gyönyörű varrottasok, mint a székely nép díszítő kedvének, művészi szépségekben gyönyörködő lelkének csodás megnyilvánulását, amelyekről csak nemrég a királyné öfetsége is elragadtatással nyilatkozott. De legnagyobb meglepetés lesz az idegenek előtt a már külföldön is ismert székelyszentkirályi csipke, amelynek készítésével Székelyszentkirály községben mintegy 40 székely leány foglalkozik oly bámulatos szakértelemmel és ügyességgel, hogy munkáik vetekednek a külföld legeszebb ilyen mű gyártmányaival.

Külön kell végül megemlíteni azt, hogy ennek a művészies, szépen elrendezett kiállításnak felke Voszka István dr. államügyész akitől az eszme eredt és a kivitel oroszlanrése nehezedett, de a ki az ügy érdekében semmiféle fáradságtól sem riadt vissza.

tékekben elhelyezett értékek összege pedig 12 és félmillió aranykorona, a betétek összege tehát meghaladta a 170 millió aranykoronát. A folyószám a betétek állománya ugyanekkor 375.011.407 aranykorona volt. Az összes betétek július 31-én 34 százalékat tették a békebeli állománynak, míg ez év június 30-án 32.1 százaléka volt az arányszám, 1924. június 3-án az összes betétek csupán 4.8 százalékat tették a békebeli állománynak. A takarékbetétek a lefolyt két év alatt mintegy hatvanszorosa emelkedtek.

(—) A román cukorkampányt magyar pénzzel bonyolították le. A Neue Freie Presse írja: A Romániában változatlanul tartó forgókéhiány arra kényszerít néhány román cukorgyárat, hogy kísérletet tegyenek a külföldi tőkével biztosítsák a folyamatban levő cukorkampány finanszírozását. A lap arról értesül, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank öt millió svájci frank hitelt nyújtott erre a célra két bukovinai és egy besszarábiai cukorgyárnak. Erdemes megjegyezni, hogy 1916 óta először történik, hogy egy nagy magyar bank üzleti összekötésbe lép Romániával.

(—) A személyszállító vonatokon lehet pénz és értékeket szállítani. A szeptember 15-én életbe lépő új vasúti tarifa megállapítja, hogy az utasok a jövőben vihetnek magukkal a kocsiba pénz és értékszállymányokat. E szállítmányok után azonban a vonat- és kocsiszállítónak megfelelő személytarifát tartoznak megfizetni és pedig a szállítmány minden 30 kilogrammja vagy töredéke után egy-egy személyjegynek megfelelő. Ezt még akkor is meg kell fizetni, ha a szakaszban nem foglalnak el külön helyet. Ha a csomag egy helynél többet köt le, akkor a lekötött helyek mindegyikéért egy-egy személyjegy árát kell lefizetni.

A Brassói Lapok hirdetései naponként százezer ember olvassa

A vén diák

Írta: Kosáryné Réz Lola (79)

— Menj, kicsikém, — mondta Gedeon és megfogta az arcát.

A vén diák nézte őket. Láttá Malvinka fényes szemében a boldogságot és megbecsült Gedeonnak ebben a pillanatban mindent.

Mikor Malvinka kiment és ők leültek a por mellé, a karjára tette Gedeonnak a kezét.

— Idehallgass, fiu. Mesélek neked valamit.

Es elmesélt neki mindent. Az anyjáról is, Malvinkáról is, Gedeonnak egyre lejjebb csúszott a feje. A könnyökére állt.

— Az embereknek, — folytatta a lány, — lány nagyon a vén diák. — nemcsak tudjuk, májuk torkolt van de szívük is. de ezt ti sem magatokon sem másokon nem akartátok észrevenni, mintna szegénynek tartottátok volna. Pedig a kedves szó minden más gyógyszernél jobban gyógyítja az asszonyokat. Priznicot tettelek a szívükre, mikor elepedtek egy kis derűért, egy kis szeretetért...

Bánatos lett a hangja a vén diáknak.

— Nem engem szerettek ők, hanem a kedves és lány szavakat, a virágokat, amiket nekik hoztam ebbe az eládkorolt sötét házba, a bohó és értelmes verseket, és a derült szív csöndjét. En egyedül maradtam, mindig egyedül...

Koccintottak. Ivott.

— Nagyon egyedül. — ismételte halkán a vén diák. Örülj, fiu, a sorsodnak és ne engedd, hogy egy pillanattig is hiába folyjon el melletted a boldogság. Légy érte hálás az Istennek és használj fel az időt az öröme.

Igy tanított Gedeont és minél szomorubb lett az ő hangja, annál jobb kedvű lett Gedeon. Még az arca is más lett. Most kezdett látszani rajta, hogy fiatalember még.

Aztán visszajött Malvinka.

— Hogy vagy kicsikém? — ment eléje Gedeon. Malvinka felelt:

— Jól. Sokkal idősebbnek és nyugodtabbnak érzem magam!

Gedeon megcsókolta.

— Gyere, édes fiacskám, fekdüj le aludni. Most pihenj.

S a karjaiba emelte az asszonyt. Cili most szaladt elő a vizes keresztkötéssel.

— Itt a pólya!

— Nem kell! — mondta Gedeon kurtán s indult. A küszöbön Malvinka visszaszólt:

— Isten veled, Józsá bácsi!

Aztán becsukódott az ajtó.

Cili utánuk nézett, fogta a keresztkötést és sirva ment ki a szobából.

XXXV.

Az utolsó boldogság.

Egyedül maradt a vén diák. Egy darabig sötétgitt ide-oda a falak hosszában hátrált kézzel, aztán a kályhamelletti karosszékre ült.

Nagyon elgondolkodott.

Végig gondolta egész életét és azt ismételtette magában:

— Egyedül bolygottál, vén diák, mindig csak egyedül. Akit szerettél: ármányok szorítottak. Akit csókoláltál: nem szívőből csókolóztad. S egyedül bolygatsz tovább a sár felé és a sárig, vén diák, keserve egyedül.

Behunyta a szemét és hátradólt. A pillái megnedvesedtek.

— S hol az utolsó boldogság vén diák? Kiéredtetél már a boldogságokból. A komédiákból tragédia lesz. Te már csak a fiatalok boldogságát kíváncsolgathatsz... A magyar boldogsága megrozsásodott régen. Hogyan is adhat sz tanácsot másoknak, mikor magad sem tudtál soha boldog lenni... De azelőtt legalább vig voltál, most meg sirsz... Hol az utolsó boldogság, vén diák?

S nem mondott, még csak a kis ujját sem mozdította, mert a szíve úgy fájt hogy óvni kellett nagyon, nagyon a kis szívását, pár könnyűveppel lecsöndesíteni...

Igy fekdüjt ott a vén diák.

Bejötték a cselédek s kezdtek leszedni az asztalt. Félretették a lámpát. Felgyrakosgatták a székeket.

Kali a fányérokkal nagyot csörömpölt. A dada rászólt:

— Csitt, te egyetlen Nem látod, hogy ott alszik az ur?

Folytatjuk.)

Kiadó: Brassói Lapok nyomdája.

A MAI PÉNZPIAC

Szombat, szeptember 11

A világritcon: Nincs lényegesebb változás. A francia frank ingadozása tovább tart.

A belföldi piac: A tegnapi helyzet lényegileg változatlan, a piac forgalma valamivel élekenbb. Délben: egy svájci frank 18.90 lej, egy dollár 200 és fél lej, egy olasz lira 7.18 és fél lej, egy német márká 47.80 lej, egy dinár 3.56 lej, egy angol font 977 és fél lej, egy francia frank 5.73 lej, egy cseh korona 5.96 lej, egy osztrák shilling 28.50 lej, egy lejért 353 magyar korona.

Zürich Devizák. Nyitási árfolyamok svájci frankban: száz német márká 123 és fél, egy dollár 5.17 és hétnyolcad, egy angol font 25.13 és fél, száz francia frank 14.97 és fél, száz olasz lira 18.65, száz cseh korona 15.32 és fél, száz dinár 9.15, száz lej 2.57 és fél, tízezer magyar korona 0.7255, tízezer osztrák korona 0.7310.

(—) Hogyan történik a sör szállítása. Budapesti jelentés szerint az államvasutak vezérigazgatósága elrendelte, hogy sört csak gyorsárúként lehet szállítani gyorsított tehervonatokon. A küldemény megérkezése után azonnali átadandó a címzettnek még abban az esetben is, ha az áruépítár be van zárva. Ebben az esetben azonban a címzettnek óvadékokat kell letennie, amely a kirakódás összes költségeit fedezi. Olyan helyiségekben, vasútállomásokon vagy raktárakban melyekben nap vagy eső ártalmas lehet, nem szabad sört elhelyezni.

(—) Két év alatt hatvanszorosa emelkedett a betétállomány a budapesti pénzügyi banknál. Budapesti jelentik: A pénzügy miniszter közlött jelentése szerint a postatakarékpénztárnál és a 13 legnagyobb budapesti pénzügyintézetnél a magyar koronában elhelyezett betétek összege július 31-én 187.635.697 aranykorona volt, a külföldi ér-

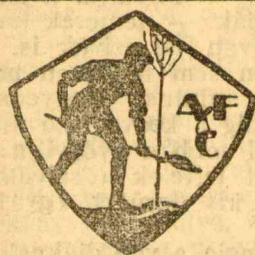
A Concurența uriszabóság

ugy kivitelben, mint szabásban
első helyen vezet!

Optikai szaküzlet.

Carl Hlyés, (Brassó, Kapu-utca 48) vizsgázott a
2358 berlini iparkamaránál 1914. V. 14-én.

Vállal mindent a szakmába vágó javításokat.
Nagy választék mindenféle optikai cikkekben,
mint: szemüvegek, nikkel-, double-, gyöngy-
ház-keretben, lorgnonok. Szoba-, ablak- és für-
dőthermométerek. Védőszemüvegek por és nap
ellen. Színházi, vadász és sport távcsövek stb.



Gyümölcsfák, bogyó-
gyümölcsök-, gyü-
mölcsfaanyagok-, ró-
zsák-, díszfák-, fe-
nyők-, évelők-, azölő-
oltványok- és alany-
vesszőkről szóló

árjegyzékünk

szeptember hó folyamán
jelenik meg és érdeklődőknek díjtalanul megküldetik

AMBROSI FISCHER és TÁRSAI
Aiad-Nagyenyed 8908

Normális nyomtávu teljesen üzemképes

lokomotív

ipartelepeknek kiválóan alkalmas
vasuti kocsik tolatására eladó.

Felvilágosítást nyújt az

ERDÉLYI NYILVÁNOS RAKTÁR R.-T.

Brassó, Vasut-utca 45. 2227

Zeneoktatás

1926 szeptember hó 15-étől kezdve zeneoktatást
vállalok a lipcei zenekonzervatorium metodjai
szerint a következő szakokban

hegedű, zongora, elmélet:

összhangtan, ellenpont, hangszerzés stb. Jelentke-
zések fogadtatnak: **Közép-utca 10., I. em.**
naponta 11-12 és 14-5 óráig

SCHELKER REINHOLD

karmester. 9080

Kedvező fizetési feltételek mellett
eladó vagy bérbeadó üzemből levő

szesz- és ecetgyár

Sfântu Gheorghe, (Sepsiszentgyörgy)
város közepén fekvő Dr. Kupferstich féle
szeszgyár, szeszfinomító és ecetgyár, nyolcszo-
bás modern urilakás, főzői lakás, irodahelyiségek,
raktárak, gazdasági-épületekkel stb. Az üzemek
bármikor megtekinthetők. Érdeklődni lehet a tu-
lajdonosnál: Eugen Szalai Sfântu Gheorghe, Str.
Regele Carol I. 8083

Sándominic község tanácsa

No. 826-926.

Pályázati hirdetmény.

Sándominic községben a községi titkár
állás megüresedvén, arra pályázatot hirdet.

Pályázhatnak fedhetetlen életű román
állampolgárok kik a román és magyar nyelvet
szóban és írásban teljesen bírják, s a fenti
állás elnyeréséhez szükséges képesítéssel ren-
delkeznek.

Fixfizetésen kívül természetbeni lakás jár.
Az állás azonnal elfoglalandó. Három hónapi
szolgálat után megfelelés esetén állásában vég-
legesítettik.

Sándominic, 1926. aug. 25.

9078

Primar: Krauss Jenő.

Elegánsan és olcsón

csak a **CONCURENȚA**
uriszabóságnál öltözködhettek

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára 6 lej. — Vastagabb betűvel 12 lej. — Állást keresőknek 25% engedmény.
Legkisebbhirdetés ára 60 lej.

Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizományosunknál is feladhat minden helységben, a
pontosan továbbítja azokat kiadói hivatalkához. — Csak válaszbélyeggel felszerelt
kérdőzködésekre válaszolunk.

Ha olcsón akarja férfi
ruháit méret után besze-
rezni, keresse fel **Markó**
**István férfiszabó és ke-
reskedőt.** Raktáron tart
tisztí és katonai felsze-
reéseket. Diák sapkához
zsinorzatok és sirmik ol-
csó árban kaphatók. Tisz-
telettel **Markó István** ke-
reskedő és férfiszabó
Weiss Mihály-utca 30.
Brassó 8665

Motoreke W. D. ki-
tűnő karban előnyös ár
mellett eladó. Üzemben
megtekinthető **Friedrich**
Testvérek gépgyárában
Timișoara. 2385

Kedvező alkalom,
megbízható iparosok szá-
mára, hogy brassó köze-
lében önállósítsák magu-
kat. Cimek vagy ajánla-
tok „Kedvező alkalom” jel-
igére a kiadókba külden-
dők. 8891

Autóhűtőket:

Ujakat és javításokat a
Viktória gyár készít:
Uyanott: 1-1 drb.: Pres-
to, Protos, Puch- és kis
Fiat használt hűtők el-
adók, 1 drb. zárt-autó
karosszéria jökarban, ju-
tányos áron eladó. Cím:
Viktória hűtőgyár
Brassó, Katona-kórház-
utca 2. 2334

Keresek 3 szobás für-
dőszobás egészséges la-
kást, lehetőleg kerttel.
Bővebbet 64-69 sz. alatt a
kiadói hivatalkában.

Eladó Sepsiszentgyör-
gyön egy jó forgalmu
autóvállalat, 2 drb. kifo-
gástalan Ford luxus és 1
drb. Ford taxikóval. Ko-
csik esetleg külön-külön
is megvehetők. Érdeklődni
Deák és Ferenc üvegüzlet-
ben Sepsiszentgyörgy—
Sft. Gheorghe. 8958

Egy idősebb elsőrangú
női fodrász aki önálló-
an tud dolgozni valamint
egy manikűrözőnő okt. 1
felvétetik. Uyanitt 2 első-
rangú borbélysegéd nyer
alkalmazást fenti határ-
időre, Román, német, ma-
gyar nyelv tudása feltét-
len szükséges. Távirati
ajánlatok előnyben Rül
Mátyás Braşov, Str. Gare
30. 9028

Helybeli ügynőkök fér-
fiak, nők magas fizetés-
sel felvétetnek. Megkere-
sések **Braun Arad Calea**
Banatului 3. 9015

Kiadó lakás üzlettel
október 1-ére Kut-u. 47 á.
9002

Egy ügyes
kaució képes

ujság

kihordó

asszony felvétetik a

Brassói Lapok

kiadói hivatalkában.

Gyermek mellé ajánlko-
zik feltétlen uri családhoz
urilány, ki a háztartásban
segédkezik. Megkérésé-
ket **Rudolf Mosse Arad,**
kéretnek. 9088

Egy magán ház 2 szoba,
1 konyha, 1 kamra, 1
pince, hozzávaló helyisé-
gek **Zajzoni-utca 42 sz.**
kiadó. 9024

Épület- és műlakatos
önálló munkás és két
fiatal segítő munkás jó
fizetéssel felvétetik. Varga
lakatos Brassó, Szentjá-
nos-utca 17 sz.

Házvezetőnő, ki gyer-
mekgondozásban, varrás-
ban, főzésben jártas, keres
háromtagu uricsalád. Le-
hetőleg fényképes ajánla-
tok **Dicsőszentmártonba,**
Cartea Româneasca-hoz
kéretnek. 9064

Eladó egy jókarban
levő 6-os cséplőgép. Ér-
tekezni **Papp Józsefnél**
Nagyborosnyó. Üzemben
megtekinthető. 9063

Egy ház eladó nagy
udvarral, műhellyel. Ka-
tona-Kórház-u. 2. 9082

Eladó új, modern, bő-
fedeles és hajtó kocsi.
Szabó Márton kocsigyártó
Brassó, Hosszu u. 74. 9059

Eladó Máv. 930 mm.
cséplő 1926-beli kazánal,
Hofthier 1000 mm. gyűrűs
cséplő motórral, Máv.
szivógáz motor felszerelve
benzin hajtásra is, jelen-
leg malmot hajt. Egy
vízi erő felszerelés malom
avagy fűrészhajtásra,
esetleg haszonbérbe is.
Egy haspönt vágó gya-
lugép. — Levelekre nem
válaszok. — Keresztes
malom Nagybaczon, Há-
romszék megye. 9040

**Veszünk 60-120 hold
bükkerdőt**

Brassótól 80 kilomé-
teren belüli terüle-
ten. Általános Keres-
kedelmi Rt. Brassó,
Fekete-utca 62. sz. 2369

Étkezési és ipari bur-
gonyát napi áron szállít
Kiss, Kovászna, Három-
szék megye. 9056

Favágómotor 14x15
mtr. vasrács, egyhenge-
res mágnes, eufon 30
magyar lemezzel, turista
távcso, stereószkop sok
képpel, ingaóra, vaske-
rekü kézi szekér, új fa-
láda festve, jutányosan el-
adók **Bochkornál, Brassó,**
Vasut-u. 8. 9054

Gyári szolga felvéte-
tik az „Astra-Mill” bori-
téggyárban, Gyár-ut 83.
(A Kereszt utcával szem-
ben) 9052

Biztos megélhetést
nyújtó jóforgalmu fű-
rász üzlet eladó, okt. 1 i
átadásra, Rül Mátyás,
Brassó, Vasut-u. 30.

Kiadó különbejáratu,
butorozott, kétágas szép
szoba villanyvilágítással.
Erdeklődni **Kapu-u. 14** 9081

Házvezetőnőnek aján-
lom egyedülálló urhoz,
esetleg vidékre is. Cím:
9084 sz. alatt a kiadókban.

Kiadó különbejáratu bu-
torozott szoba, havi ezer-
hét száz lejért. **Farkasné,**
Fekete utca 23. 9090

Hölgyek! Tündérüljak
kézimunka divatlap állan-
dóan kapható. Kérjenek
azonnal mutatványszámot
Ára 70— lej. Portó 8—
lej. A pénz előzetes bekü-
ldése ellenében szállítja és
bővebb felvilágosítást is
nyújt a **Brassói Lapok**
könyvosztálya.

Ernemann mozigép
teljes felszereléssel, tü-
kőrlámpával, majdnem új
állapotban olcsón eladó.
Record Film Brassó.

A **Marosvásárhelyi**
Városi Göztéglagyár
Brassó és vidéken kép-
visellete, **Vasut-utca 15**
(Telefon 780) szállít min-
denfajta téglát és tető-
cserepet legolcsóbb napi
áron. Kérjen árajánlatot.
9038

**Prima bányai dísznö-
vész** jutányos árban kap-
ható. Általános Fogyasz-
tási Szövetkezet, Kapu-
utca 62. 9037

Szép butorozott szobát
(esetleg kettőt is), kü-
lön bejáratú, keres fiatal
szász akadémikus. Aján-
latokat **Rudolf Mosse**-hez
Lensor 31. 9092

Kitűnő vevőkörrel ren-
delkező vidéki rőfös és rö-
vidárú kereskedés keres
társat 3-500.000 lej tő-
kével. Ajánlatokat „Társ”
jeligére a kiadókba.

Irodaszolga, nőtlen,
feltétlen megbízható, ke-
restetik, ki a román, né-
met és magyar nyelvet
szóban és írásban bírja.
Kerti dolgokban jártas,
előnyben részesítették. Je-
lentkezni: **Foresta Irodá-
ban, Fekete-utca 62, dél-
előtt 10-12-ig.** 9079

Intelligens özvegy asz-
szony mint házvezetőnő,
anyahelyettes vagy ha-
sonló alkalmazást keres.
Leveleket: „Egyedülálló”
9089 jeligére a kiadói hiva-
tal továbbít.

Jó házból való tanuló-
leány felvétetik **Káthe**
Stenner kalapüzletébe, Ko-
rona-szálloda (új épület).
9091

Soffőr, bármilyen autó-
hoz állást keres. Cím 9087
sz. alatt a kiadókban.]

Beszakadt ruháit

művésziesen újra szövi a
CONCURENȚA uriszabóság

Keresünk azonnali belépésre

műörlésben jártas

molnársegédeket

Ajánlatokat teljes életleirással

Csiha & Rákosi Târgul-Săcuesc
cimre küldendők. 9077

2173 III

A

MATILD BORVIZ

nemcsak Romániában, hanem kül-
földön is legkedveltebb borviz.

Mindenütt kapható.

Orvosilag ajánlva. — Kutkezelőség.

FLEISCHER GYÖRGY Brassó.

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdával, a tanácsok körforgógépén Brassóban.